

DOBRODRUŽSTVÍ POKRAČUJE NA PRIMA LOVE A AXN WHITE

DIANA GABALDON

VÁŽKA V JANTARU

Diana Gabaldon

VÁŽKA
V JANTARU

DRAGONFLY IN AMBER

Copyright © 1992 by Diana Gabaldon

The Outlander television series is copyrighted
by Sony Pictures Television Inc.

All rights reserved.

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Překlad © Anna Polanská, 2017

Obálka © Pavel Tůma – RITA, 2017

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2017

ISBN 978-80-7585-287-8 (pdf)

Diana Gabaldon

VÁŽKA
V JANTARU

Přeložila: Anna Polanská

*Věnováno mému manželovi
Dougovi Watkinsovi -
s poděkováním za námět*

PROLOG

Ještě před svítáním jsem se třikrát probudila. Poprvé smutkem, podruhé blahem a nakonec osamělostí.

Nejdřív mě vzbudily slzy nad hlubokou ztrátou. Zaplavily mou tvář jako utěšující dotek vlhké látky v konejšivých rukách. Otočila jsem hlavou na mokřím polštáři a vydala se slanou říčkou zármutku do podzemních hlubin spánku.

Následně jsem se probudila prudkým blahem, tělo prohnuté do luku a chvějící se tělesným vypětím. Na kůži jsem cítila jeho dotyk, jenž si hledal cestičku podél nervů. Mým tělem se rozlila vlna uspokojení. Ubránila jsem se probuzení, znovu se otočila a nasála ostrou, teplou vůni uspokojené mužské touhy. V uklidňujícím náručí svého milence jsem opět usnula.

Potřetí jsem se probudila sama, bez pocitu lásky či zármutku. Před očima se mi promítal pohled na ony kameny. Malý kruh z kamenů postavených na vrcholu strmého zeleného kopce, jenž nese jméno Craig na Dun, Vilí hora. Jedni praví, že je kouzelná, jiní zase, že je prokletá. Obojí je pravda. Ale skutečný účel kamenů nikdo nezná.

Jen já.

PRVNÍ ČÁST

Pohled lupou

Město Inverness, 1968

SESTAVENÍ SVITKU

Roger Wakefield stál uprostřed místnosti a cítil se jako zajatec. Přemýšlel, zda má k takovému pocitu důvod, a něco na tom bylo. Obklopovaly ho stoly plné starožitností a památek, masivní viktoriánský nábytek hojně pokrytý ubrusky, plyšem a dečkami i malé pletené koberečky na vyleštěné dřevěné podlaze, která lživě vyčkávala na příležitost zarýt se pod kůži nic netušící nohy. Vedle čekalo dvanáct pokojů plných nábytku, oblečení a papírů. A těch knih! Můj bože, těch knih!

Pracovna, v níž se nacházel, byla knihovnamí orámovaná ze tří stran a každá byla přeplněná k prasknutí. Otřepané hromady mysteriózních paperbackových románů ležely před těžkými svazky vázanými v telecí kůži, namačkané vedle výběrů z knižního klubu, prastarých výtisků uloupených ze zaniklých knihoven a tisíců a tisíců brožurek, letáků a ručně sešitých rukopisů.

Podobný nepořádek vládl i v dalších částech domu. Knihy a papíry pokrývaly všechny vodorovné plochy a každá skříň praskala ve švech. Jeho adoptivní otec žil dlouhý a bohatý život. O dobrých deset let delší než jeho Biblií přidělených sedmdesát let. A za těch osm desetiletí reverend Reginald Wakefield nevyhodil jedinou věc.

Roger potlačil touhu zmizet předními dveřmi, skočit do svého Morris Minoru a vrátit se do Oxfordu. S tím, že faru i její vybavení zanechá napospas počasí a vandalům. Uklidni se, řekl si a zhluboka se nadechl. Ty si s tím poradíš. S knihami bude snadné pořízení, stačí je jen roztřídit a pak zavolat někomu, kdo si pro ně přijede. Zaručeně na ně bude potřebovat nákladňák velikosti železničního vagonu, ale odvést to půjde. Oblečení – žádný problém. Všechno věnuje charitě. Nevěděl sice, co si charita počne s černými obleky z kepru ušitými v roce 1948, ale třeba chudí lidé nejsou zas tak vybíraví. Už se mu začínalo dýchat lépe.

Na fakultě dějepisu v Oxfordu si vzal měsíc dovolené, aby vyřídil reverendovu pozůstalost. Možná mu to bude přeci jen nakonec stačit. Ve chvílkách sklíčenosti měl pocit, že mu takový úkol zabere celé roky.

Přistoupil k jednomu ze stolů a zvedl z něj malou misku z čínské porcelánu. Byla plná malých kovových obdélníků, kterým se říkalo žebračky. Farníci tyto „placky“ v osmnáctém století rozdávali žebračkám jako jistou formu licence. Vedle lampy ležela sbírka kameninových nádob a postříbřená dýmka vyrobená z okovaného rohu. Věnovat muzeu? Pochybovačně se zamračil. Dům byl plný památek na Stuartovce; reverend byl amatérským dějepiscem a osmnácté století bylo jeho oblíbeným obdobím.

Nedobrovolně natáhl prsty k rohovinové dýmce, aby si přečetl černě vyrytý nápis – jména a letopočty firmy „Diákony a pokladní“ patřící do Spolku krejčích ze čtvrti Canongate, Edinburgh, 1726. Možná by si mohl několik položek z reverendovy sbírky ponechat... ale pak si to rozmyslel a odmítavě zavrtěl hlavou. „To nedělej, fešáku,“ řekl nahlas, „je to cesta k šílenství.“ Nebo přinejmenším začátek života v krysím kutlochu. Začíná to zachraňováním věcí a končí jejich hromaděním a životem v monstrózním domě přeplněném celými generacemi haraburdí. „A taky samomluvou,“ zamumlal.

Představa generací plných krámů mu připomněla garáž a pomalu klesl na kolena. Reverend, který byl Rogerovým prastrýcem, ho adoptoval v pěti letech, když jeho rodiče zemřeli ve druhé světové válce; jeho matka během bombardování a otec kdesi v temných vodách Lamanšského průlivu. Obvyklý pud sebezáchovy reverendovi radil, aby si veškeré pozůstatky po Rogerových rodičích ponechal, zabalil do krabic a přepravek a schoval do garáže. Roger věděl s jistotou, že za posledních dvacet let krabice nikdo neotevřel.

Při představě, jak se probírá vzpomínkami na rodiče, Roger zaklel. „Ach bože,“ řekl nahlas. „Cokoliv, jen ne tohle!“

Jeho poznámka nebyla myšlena doslova jako modlitba, Roger se však dočkal jejího vyslyšení v podobě zvonku, na který někdo zazvonil. Leknutím se kousl do jazyka.

Dveře na faru se za vlhkého počasí často zasekávaly, což znamenalo, že byly zaseknuté téměř neustále. Roger je s burácivým skřípotem uvolnil a na jejich prahu spatřil ženu.

„Mohu vám nějak pomoci?“

Byla středně vysoká a velmi pěkná. Rogera zaujala její hezká postava a bílá plet' zvýrazněná hustými, vlnitými hnědými vlasy svázanými do drdolu. Pod nimi uviděl mimořádně zajímavé světlé oči, které nesly barvu dobře uzrálého sherry.

Oči střídavě pozorovaly jeho tenisky velikosti jedenáct a obličej vyskytující se o hlavu výše než ten její. Postranní úsměv se rozšířil. „Nerada začínám tak otřepanou frází,“ pronesla, „ale panečku, vy jste ale vyrostl, mladý pane Rogere!“

Roger cítil, jak rudne. Žena se zasmála a podala mu ruku. „Jste přece Roger, že? Jmenuji se Claire Randallová. Byla jsem reverendovou dávnou přítelkyní. Ale vás jsem naposledy viděla, když vám bylo pět.“

„Hm, říkáte, že jste *byla* přítelkyní mého otce? Pak již tedy víte...“

Úsměv zmizel a vystřídal ho pohled plný lítosti.

„Ano, velmi mě ta zpráva zarmoutila. Zradilo ho srdce?“

„Ano. Bylo to náhlé. Zrovna jsem dorazil z Oxfordu, abych tu všechno... probral.“ Neurčitě mávl rukou, jako by tím myslel jak reverendovu smrt, tak dům i s veškerým jeho vybavením.

„Pokud si knihovnu vašeho otce dobře vybavuji, úklid vám bude trvat do příštích Vánoc,“ poznamenala Claire.

„V tom případě vás nebudeme zdržovat,“ ozval se hebký hlas s americkým přízvukem.

„Ach, já zapoměla,“ řekla Claire a obrátila se k dívce, která stála v rohu verandy mimo Rogerovo zorné pole. „Roger Wakefield – moje dcera Brianna.“

Brianna Randallová se stydlivým úsměvem vykročila vpřed. Roger na ni chvíli civěl a po chvíli se vzpamatoval. Ukročil, otevřel dveře dokořán a přemýšlel, kdy si naposledy oblékl čistou košili.

„Ale vůbec ne, vůbec ne,“ opáčil vřele. „Stejně jsem si chtěl odpočinout. Půjдете dál?“

Nasměroval obě ženy k chodbě vedoucí do reverendovy pracovny a všiml si přitom, že je dívka nejen poměrně atraktivní, ale také ta nejvyšší, jaká vedle něj kdy stála. Když procházela kolem věšáku, spočítal si, že musí měřit nejméně šest stop. Následoval je a nevědomky se narovnal na svých šest stop a tři palce. Na poslední chvíli uhnul, aby se nepraštil o futro dveří, a vstoupil za ženami dovnitř.

„Chtěla jsem přijet už dřív,“ omlouvala se Claire a posadila se do obrovského ušáku. Čtvrtou stěnu reverendovy pracovny tvořila okna od podlahy až ke stropu a sluneční svit, který jimi proudil do místnosti, se odrazil od perlové sponky v jejích světle hnědých vlasech. Uvolnilo se jí několik pramínků a ona si je během řeči nepřítomně strkala za ucho.

„Měla jsem v plánu přijet již vloni, ale pak nastal v bostonské nemocnici nouzový stav – jsem lékařka,“ vysvětlovala a usmála se, když se Roger neúspěšně pokoušel zakrýt své překvapení. „Mrzí mě, že jsme to nezvládly; moc ráda bych bývala vašeho otce ještě jednou spatřila.“

Roger se neubráníl údivu, proč tedy přijely, když věděly, že je reverend po smrti, dobré vychování mu však nedovolilo otázku položit. Místo toho se zeptal: „Jistě si vychutnáváte pohled na malebnou krajinu, že?“

„Ano, jedeme až z Londýna,“ odpověděla Claire. Usmála se na svou dceru. „Chtěla jsem, aby Bree poznala zdejší kraj. Podle jejího přízvuku byste to nepoznal, ale patří mezi Angličany stejně jako já, přestože tady nikdy nežila.“

„Opravdu?“ Roger pohlédl na Briannu. Pomyslel si, že na Angličanku skutečně nevypadá; když pominul její výšku, měla husté, zrzavé vlasy rozpuštěné přes ramena, výrazné lícni kosti a rovný, dlouhý nos – možná až příliš dlouhý.

„Narodila jsem se v Americe,“ uvedla se Brianna, „ale maminka i tatínek jsou – byli – Angličani.“

„Byli?“

„Manžel zemřel předloni,“ ozvala se Claire. „Myslím, že jste ho znal – Frank Randall.“

„Frank Randall! No jistě!“ Roger se plácl přes čelo, a když se Brianna zachichotala, cítil, jak mu planou tváře. „Budete mě mít za úplného blázna, ale teprve teď mi došlo, kdo jste.“

To jméno vše vysvětlovalo; Frank Randall byl vynikajícím historikem a reverendovým dobrým přítelem. Celá léta si vzájemně vyměňovali střípky jakobitských záhad, přestože od poslední návštěvy Franka Randalla uplynulo nejméně deset let.

„A... hodláte navštívit historická místa v okolí Inverness?“ začínal se Roger. „Už jste viděly Culloden?“

„Ještě ne,“ odvětila Brianna. „Chystáme se tam zajet o víkend.“ Usmívala se z čiré zdvořilosti, nic víc.

„Na odpoledne jsme si zamluvily výlet k jezeru Loch Ness,“ navázala Claire. „A zítra se pojedeme podívat do Fort William, nebo se možná jen rozhlédneme po Inverness. Od té doby, co jsem zde byla naposledy, se město rozrostlo.“

„A to bylo kdy?“ Roger přemýšlel, zda by jim neměl nabídnout své průvodcovské služby. Času neměl nazbyt, ale Randallovi byli reverendovými dobrými přáteli. Navíc cesta autem do Fort William ve společnosti dvou atraktivních dam představovala mnohem lákavěji strávený čas než další položka na seznamu – vyklízení garáže.

„Před více než dvaceti lety. Od té doby uplynula dlouhá doba.“ Claire odpovídala zvláštním hlasem a Roger si ji prohlédl. Na oplátku se na něj usmála.

„Tak tedy,“ nadhodil, „kdybych pro vás mohl něco udělat, zatímco budete pobývat na vysočině...“

Claire se stále usmívala, v její tváři se však cosi změnilo. Rogerovi se téměř zdálo, jako by na jeho návrh čekala. Podívala se na Briannu a pak zpátky na Rogera.

„Když už se nabízíte...,“ usmála se ještě víc.

„Ale mami!“ zvolala Brianna a napřímila se v křesle. „Přece pana Wakefielda nechceš obtěžovat! Podívej, kolik ho tu čeká práce.“ Mávla rukou na pracovnu přetékající krabicemi a nekončnými hromadami knih.

„Nesmysl, žádné obtěžování!“ namítl Roger. „Hm... povídejte.“

Claire vrhla na svou dceru přísný pohled. „Nechci ho přece praštit do hlavy a odtáhnout pryč,“ utrousila kysel. „Pan Wakefield by však mohl znát někoho, kdo nám pomůže. Provádíme menší historický výzkum,“ oznámila Rogerovi. „Sháním člověka, který se dobře orientuje v tématice jakobitů z osmnáctého století – Bonnie Prince a ostatní.“

Roger se se zájmem nachýlil dopředu. „Jakobité?“ zeptal se. „Sice se na toto období nespécializují, něco málo ale vím. Aby taky ne, když bydlím tak blízko Cullodenu. Tam se konala závěrečná bitva, víte?“ poučil Briannu. „Vojsko Bonnieho Prince tam přepadlo vévodu z Cumberlandu a bylo za to povražděno.“

„Správně,“ souhlasila Claire. „A právě toho se mé pátrání týká.“ Sáhla do kabelky a vytáhla z ní složený papír.

Roger ho rozložil a zběžně prolétl obsah. Byl to seznam jmen – možná třiceti, všechna mužská. Nadpis nad jmény hlásal: „JAKOBITSKÉ POVSTÁNÍ, 1745 – CULLODEN“.

„Aha, rok 1745?“ povšiml si Roger. „Tito muži bojovali v bitvě u Cullodenu, že ano?“

„Ano,“ přitakala Claire. „Ráda bych zjistila, kolik mužů uvedených na seznamu přežilo.“

Roger se poškrábal na bradě a pročetl si seznam. „Otázka je to jednoduchá,“ poznamenal, „ale najít odpověď bude asi těžší. Na bojišti v Cullodenu bylo zabito tolik obyvatel horských klanů, kteří se hlásili k princovi Karlovi, že je nešlo pohřbít jednotlivě. Byli uloženi do hromadných hrobů a náhrobky byly označeny pouze jménem klanu.“

„Já vím,“ nepřela se Claire. „Brianna je neviděla, já však ano – už velmi dávno.“ Rogerovi připadalo, jako by se jí zakalily oči, rychle se však podívala do kabelky a tím je skryla. Pomyslel si, že by se jí ani nedivil. Cullodenské bitevní pole bylo silné místo; i jemu se draly slzy do očí při pohledu na rozlehlé mokřiny, na nichž skotští horalové projevíli udatnost a statečnost a následně byli povražděni.

Rozložila několik dalších, hustěji popsaných papírů a podala mu je. Dlouhým, bílým prstem přešla po okraji listu. Roger si všiml, že má krásné ruce; drobné, pečlivě udržované a každou

zdobil jeden prsten. Stříbrný prsten na pravé ruce byl obzvláště pozoruhodný; široký jakobitský kroužek s propleteným vzorem vysočiny, zdobený květem bodláku.

„Zde jsou vypsaná jména jejich manželek, alespoň ty, které si pamatuji. Napadlo mě, že by mohla být nápomocná. Jejich manželé padli u Cullodenu, tudíž je pravděpodobné, že se provdaly znovu a odstěhovaly jinam. Jistě o nich najdete záznam ve farní matrice. Všechny spadaly pod stejnou faru. Kostel stál v Broch Mordha – to je pěkný kus na jih odsud.“

„Velice užitečný nápad,“ pochválil ji Roger překvapeně. „Něco takového může napadnout jen dějepisce.“

„Já historik opravdu nejsem,“ pronesla Claire Randallová suše. „Na druhou stranu, když s jedním sdílíte domácnost, čas od času vás něco napadne.“

„Jistě.“ Roger si něco uvědomil a zvedl se z křesla. „Jsem příšerný hostitel. Vydržte, prosím, nabídnu vám něco k pití a pak mi o tom řeknete něco víc. Třeba bych vám s tím mohl pomoci sám.“

I přes všechn nepořádek věděl, kde jsou uschované karafy, a urychleně svým hostům nabídl whisky. Do Brianniny skleničky přilil větší podíl minerálky, i tak si ale všiml, že ze sklenice upíjí, jako by obsahovala sprej proti hmyzu, a ne tu nejlepší jednodruhovou whisky z palírny Glenfiddich. Claire, která se sklenky chopila s radostí, si ji vychutnávala mnohem blaženěji.

„Tak tedy.“ Roger se usadil do křesla a znovu zvedl papír. „Jedná se o zajímavý problém, mám-li použít dějepisný termín. Říkáte, že všichni muži spadali pod stejnou faru? V tom případě nejspíš patřili ke stejnému klanu – vidím, že spousta z nich nesla jméno Fraser.“

Claire přikývla s rukama složenýma v klíně. „Všichni pocházeli ze stejného místa; z malé oblasti na vysočině jménem Broch Tuarach – místní ji znali pod názvem Lallybroch. Patřili do klanu Fraserů, přestože oficiálně nikdy neuznali lorda Lovata jako svého vůdce. K povstání se přidali už v jeho počátcích; bojovali i v bitvě u Prestonpans – zatímco Lovatovi muži se k bojům připojili až těsně před Cullodnem.“

„Skutečně? Nesmírně zajímavé.“ Za obvyklých podmínek, jež osmnácté století poskytovalo, by drobní nájemní farmáři zemřeli ve svém bydlišti, následně by byli pohřbeni na místním hřbitově a řádně zaznamenáni ve farní matrice. Nicméně pokus prince Karla o návrat na skotský trůn v roce 1745 běžný chod věcí narušil.

Během hladomoru, jenž nastal po tragédii u Cullodenu, se mnoho obyvatel vysočiny odstěhovalo do Nového světa; ostatní se z roklí a slatin přesunuli do měst za jídlem a zaměstnáním. Několik jich ve svém rodišti zůstalo a tvrdošijně se drželo své země a tradicí.

„Dal by se o tom napsat fascinující článek,“ uvažoval Roger nahlas. „Sledovat osud těch několika málo jedinců, zjistit, co se s nimi stalo. Kdyby u Cullodenu pozabýjeli všechny, tak zajímavé by to nebylo. Je ale pravděpodobné, že jich přežilo aspoň pár.“ Rogera by to téma lákalo, i kdyby mu ho nezahlavila právě Claire Randallová. Představovalo pro něj vítané rozptýlení.

„Dobrá, myslím, že vám s tím mohu pomoci,“ svolil a vřelý úsměv, kterým ho odměnila, ho potěšil.

„Opravdu? No to je báječné!“ radovala se.

„Bude mi potěšením,“ odvětil Roger. Složil papírek a položil ho na stůl. „Rovnou se do toho pustím. Ale nejprve mi popište, jak se vám líbila cesta z Londýna.“

Chvíli si obyčejně povídali, Randallovy mu popisovaly cestu přes oceán a následnou jízdu autem z Londýna. Roger polevil v pozornosti a v duchu už plánoval výzkum. Pociťoval nepatrnou vinu, že se projektu ujal; skutečně na něj neměl čas. Na druhou stranu se jednalo o pozoruhodný námět. A možná se mu podaří zkombinovat projekt s nevyhnutelným vyklížením reverendovy pozůstalosti; věděl, že je v garáži uschovaných čtyřicet osm krabic, všechny označené cedulkou JAKOBITÉ, RŮZNÉ. Už jen z té představy se mu točila hlava.

Odrhl se od myšlenek na garáž a zjistil, že se téma konverzace změnilo.

„Druidové?“ vylekal se Roger. Podezřívavě si prohlédl svou skleničku a zkontroloval, zda do ní opravdu přilil minerálku.

„Vy jste o nich neslyšel?“ V Clairině výrazu se zračilo zklamání. „Váš otec – reverend – o nich věděl, přestože pouze neoficiálně. Možná nepovažoval za zásadní vám o nich vykládat, možná je považoval za vtip.“

Roger se poškrábal na hlavě a prohrábl si husté černé vlasy. „Ne, na to si nepamatuji. Ale máte pravdu, nejspíš to nepovažoval za důležité.“

„Tím si nejsem jistá.“ Přehodila si nohu přes nohu. Sluneční svit se jí odrážel od lesklých punčoch a zvyrazňoval dlouhou holeň.

„Když jsem tu byla naposledy s Frankem – Bože, od té doby uplynulo třiadvacet let! – reverend mu vyprávěl, že zde žije místní skupinka – no, moderních druidů, tak by se nejspíš dali nazývat. Nemám ponětí, do jaké míry jsou autentičtí. Řekla bych, že příliš ne.“ Brianna se zaujatě nakláněla dopředu a v rukou držela skleničku whisky.

„Reverend se jimi nemohl oficiálně zabývat – představovali pro něj pohany – ale jeho hospodyně, paní Grahamová, měla se spolkem cosi do činění. Čas od času se proto o jejich aktivitách dozvídal a upozornil Franka, že za úsvitu o svátku Beltain – prvního května – bude probíhat jistý obřad.“

Roger přikývl a snažil se vstřebat představu, jak se postarší paní Grahamová, extrémně spořádaná žena, účastní pohanských rituálů a za svítání tančí kolem kamenného kruhu. Sám si vybavoval jen to, že některé druidské obřady zahrnovaly upalování obětí v proutěných koších, což představovalo pro skotskou presbyteriánskou dámu v pokročilém věku poněkud neobvyklé chování.

„Na vrcholu nedalekého kopce se nachází kruh ze stojících kamenů. Tenkrát jsme se tam před úsvitem schovali, abychom je mohli potajmu sledovat,“ pokračovala a omluvně pokrčila rameny. „Znáte přece učence; když přijde na jejich pole zájmu, svědomí a ohledy na soukromí jdou stranou.“ Roger sebou při těch slovech mírně škubnul, souhlasně však přikývl.

„A skutečně přišli,“ vyprávěla. „Byla mezi nimi i paní Grahamová. Měli na sobě prostěradla, hromadně zpívali a tančili

uprostřed kamenného kruhu. Frank byl v úžasu,“ dodala s úsměvem. „A úžasné to bylo i pro mě.“

Na chvíli se odmlčela a přemýšlivě se na Rogera zadívala.

„Slyšela jsem, že paní Grahamová před několika lety zemřela. Ale zajímalo by mě... Nevíte, jestli po ní zbyli nějakí příbuzní? Členství v podobných uskupeních bývá dědičné; třeba po ní zůstala dcera či vnučka, která by mi pověděla víc.“

„Ano,“ odvětil Roger váhavě. „Měla vnučku. Jmenuje se Fiona. Fiona Grahamová. Když její babička zemřela, chodila sem na faru pomáhat. Reverend byl příliš starý na to, aby zůstal sám.“

Myšlenku na tančící paní Grahamovou v prostěradle vystřídala představa devatenáctileté Fiony jako strážkyně pradávného tajemství, Roger ale neztrácel pozornost a pokračoval.

„Teď zde bohužel není. Ale mohl bych ji sem zavolat.“

Claire odmítavě mávla útlou rukou. „Neobtěžujte se. Stačí jindy. Už tak jsme vás dost zdržely.“

K Rogerově nelibosti postavila prázdnou skleničku na nízký stolek mezi křesly a Brianna vedle ní horlivě postavila svou plnou. Všiml si, že si Brianna Randallová kouše nehty. Ten malý důkaz nedokonalosti mu dodal odvalu k dalšímu kroku. Upoutala ho a nechtěl, aby odešla a zanechala ho bez ujištění, že ji ještě někdy uvidí.

„Když už mluvíme o kamenných kruzích,“ pospíšil si rychle, „věřím, že ten, o kterém se zmiňujete, znám. Je malebný a nestojí daleko od města.“ Usmál se přímo na Briannu Randallovou a povšiml si, že jednu její tvář zdobí tři malé pihy. „Co takhle zahájit výzkum procházkou do Broch Tuarach? Je to stejným směrem jako ke kamennému kruhu, tak možná... Ááá!“

Claire Randallová nečekaně trhla svou objemnou kabelkou a shodila obě skleničky ze stolu, čímž se jednodruhová whisky s nemalým množstvím minerálky rozprskla přes Rogerův klín a stehna.

„Šíleně mě to mrzí,“ omlouvala se a tvářila se rozčileně. Sklonila se, a i přes Rogerovu snahu jí v tom zabránit začala sbírat kousíčky roztráštěného křišťálu ze země.

Brianna jí přispěchala na pomoc s rukama plnými plátěných utěrek, které vytáhla z kredence, a ozvala se: „Teda mami, já vážně nechápu, jak ses někdy mohla stát chirurgem. Cokoliv menšího než chlebník u tebe prostě není v bezpečí. Podívej, vždyť má v botách rozlitou whisky!“ Klekla si na podlahu, svižně začala utírat vyliitou skotskou a sbírat křišťálové střepy. „A na kalhotách taky.“

Z hromady utěrek, které si přehodila přes ruku, vytáhla další a pilně Rogerovi vyleštila špičky bot. Její zrzavá hřiva mu neřízeně poletovala kolem kolen. Zvedla hlavu, podívala se mu na stehna a energicky začala drhnout mokré skvrny na manšestru. Roger zavřel oči, a když přes kalhoty ucítil teplý dech Brianny Randallové, zuřivě se snažil myslet na ošklivé autonehody, daňové formuláře a sliz z vesmíru – na cokoliv, co by mu zabránilo, aby se před ní zcela znemožnil.

„Hm, zbytek už byste si asi radši utřel sám,“ zazněl hlas odněkud ve výšce jeho nosu, a když Roger otevřel oči, spatřil ty Brianniny, hluboké a modré, a pod nimi úsměv od ucha k uchu. Malátně od ní převzal nabízenou utěrku a oddechoval, jako by právě doběhl závod s lokomotivou.

Sklonil hlavu, aby si usušil kalhoty, a všiml si pohledu Claire Randallové, která si ho soucitně a také trochu pobaveně prohlížela. Nic dalšího v její tváři neviděl; nic z toho záblesku, který se jí mihl v očích těsně před katastrofou. Byl ale nervózní a pomyslel si, že se mu nejspíš jen něco zdálo. Proč by probůh něco takového udělala úmyslně?

„Odkdy se zajímáš o druidy, maminko?“ Brianně připadalo cosi na té představě nesmírně zábavného. Všimla jsem si, jak se zevnitř kouše do tváří, když jsem si povídala s Rogerem Wakefieldem, a úsměv, který skrývala, se jí nyní rozléval po celé tváři. „Chceš si připravit prostěradlo a účastnit se obřadu?“

„Rozhodně by to bylo záživnější než čtvrtěční porady v nemocnici,“ odpověděla jsem. „Až na ten průvan.“ Zahýkala smíchy a vyplašila z cesty před námi dvě veverka.

„Ne,“ zvažněla jsem. „Dámy od druidů mě nezajímají. Ale kdysi jsem měla ve Skotsku známou, kterou bych ráda znovu potkala. Její adresu neznám – nejsem s ní ve styku už víc než dvacet let – ale podobná záhadná tematika ji zajímala: čarodějnictví, pověry, folklor a podobné věci. Kdysi bydlela poblíž. Napadlo mě, že jestli tady stále žije, mohla by do takového spolku patřit.“

„Jak se jmenuje?“

Zavrtěla jsem hlavou a chytila uvolněnou sponku, která mi sklouzla z vlasů. Proklouzla mi mezi prsty a spadla do vysoké trávy obrůstající stezku.

„Krucinál!“ zaklela jsem a sklonila se, abych ji zvedla. Nejistými prsty jsem se probírala dlouhými stonky a měla jsem co dělat, aby se mi ji z mokré trávy podařilo zvednout. Pomyšlení na Geillis Duncanovou mě i po tolika letech znervožňovalo.

„Nevím,“ odpověděla jsem a odstranila si ze zardělého obličejce prameny vlasů. „Totiž – uplynula dlouhá doba. Dnes se bude jistě jmenovat jinak. Byla to vdova; nejspíš se znovu vdala, nebo se vrátila ke svému rodnému jménu.“

„Aha.“ Brianna ztratila zájem a chvíli jsme kráčely v tichosti. Po chvíli se ozvala: „Co říkáš na Rogera Wakefielda, mami?“

Podívala jsem se na ni. Měla růžové tváře, ale to mohl zavinit jarní vítr.

„Připadá mi jako velice milý mladík,“ odvětila jsem opatrně. „Rozhodně bude inteligentní. Patří k nejmladším profesorům v Oxfordu.“ O jeho inteligenci jsem nepochybovala, jen jsem přemýšlela, zda má stejně velkou i představitivost. Učenci často žádnou neměli. A fantazie může člověku dosti pomoci.

„Má šíleně zajímavé oči,“ zasníla se Brianna a mou poznámku o jeho chytrosti ignorovala. „Viděla jsi někdy zelenější barvu?“

„Ano, má je opravdu mimořádné,“ souhlasila jsem. „Vždycky je měl takové; vzpomínám si, že mě to zaujalo, už když jsem ho poznala jako chlapce.“

Brianna se na mě zamračila.

„Ale mami, to ti teda řeknu! Vážně jsi musela komentovat, jak moc vyrostl, když nám otevřel? Taková ostuda!“

Zasmála jsem se.

„Když někoho naposledy vidíš pobíhat ve výšce tvého pupíku a následně se mu díváš do úrovně nosu,“ bránila jsem se, „nemůžeš to nechat bez komentáře.“

„Mami!“ Otrásala se ale smíchy.

„A taky má pěkný zadek,“ poznamenala jsem, abych ji rozesmála ještě víc. „Všimla jsem si toho, když nám naléval whisky.“

„Mamiii! Vždyť tě někdo uslyší!“

To už jsme došli téměř k autobusové zastávce. U cedule stáli dvě nebo tři ženy a jeden postarší pán v tvídovém obleku. Když jsme došly až na zastávku, otočili se, aby si nás prohlédli.

„Staví tady vyhlídkový autobus, který objíždí jezero?“ zeptala jsem se a prohlížela si ohromující řádku inzerátů připnutých na nástěnku.

„Ach ano,“ odpověděla mi mile jedna z žen. „Autobus by měl přijet asi tak za deset minut.“ Prohlížela si Briannu, která vypadala v modrých džínách a bílé větrovce jako typická Američanka. Následnou vlasteneckou poznámku pronesla s obličejem rudým od potlačovaného úsměvu. „Chcete si prohlédnout jezero Loch Ness? Jste tu poprvé, že?“

Usmála jsem se na ni. „Po jezeře jsem se se svým manželem plavila už před dvaceti lety, ale moje dcera je ve Skotsku poprvé.“

„Opravdu?“ To upoutalo pozornost ostatních dam, které se s náhlou přízní shlukly kolem nás, nabízely rady a pokládaly otázky, dokud se zpoza rohu nepřihlítil žlutý autobus.

Brianna se pod schody do autobusu zastavila a obdivovala malebnou kresbu zelených zatáček vlnících se podél modrého jezera lemovaného borovicemi.

„Tohle mě bude bavit,“ zasmála se. „Myslíš, že zahlédneme příšeru?“

„Nikdy nevíš,“ řekla jsem.

Roger strávil zbytek dne abstraktními myšlenkami a přebíháním od jednoho úkolu k druhému. Knihy, které měl zabalit a věnovat Společnosti pro zachování starožitností, ležely navršené v kartonové krabici, reverendova prastará dodávka stála na příjezdové cestě s odkrytou kapotou a napůl zkontrolovaným motorem a Roger se nepřítomně díval do brzkého, deštivého večera. V ruce držel rozpitý čaj smíchaný s mléčnou pěnou.

Věděl, že by se měl pustit do třídění samotného srdce reverendovy pracovny. Nešlo o knihy; ty sice věstily obrovskou dřinu, v podstatě ale jen zbývalo rozhodnout, které si ponechá a které věnuje Společnosti či knihovně v reverendově staré škole. Ne, dřív nebo později bude muset otevřít obrovský psací stůl, jehož objemné zásuvky přetékal papíry a z jehož přihrádek vykukovaly tucty složek. Bude se muset probrat veškerými poznámkami, které zdobily korkovou nástěnkou pokrývající celou jednu stěnu místnosti; úkol, jenž by vystrašil i tu nejotrlejší povahu.

Kromě všeobecné zdráhavosti zahájit úklid Rogera brzdilo ještě něco dalšího. On se úklidu, jakkoliv byl nezbytný, totiž věnovat nechtěl. Místo toho se chtěl podílet na projektu Claire Randallové a stopovat osudy horalů v Cullodenu.

Svým způsobem se jednalo o velmi zajímavý úkol, i když představoval pouze menší výzkumnou práci. O to ale Rogerovi nešlo. Ne, pomyslel si, měl-li k sobě být upřímný, chtěl se na projektu Claire Randallové podílet proto, aby mohl nakráčat do pokoje pro hosty u paní Thomasové a položit výsledky Brianně Randallové k nohám, jako kdysi nosovali rytíři dračí hlavy. I kdyby nedospěl k žádnému zásadnějšímu výsledku, dychtivě toužil po jakémkoliv zámince, aby ji viděl a znovu s ní mluvil.

Usoudil, že mu připomíná portrét od Bronzina. Spolu se svou matkou působila dojemem, jako by vykročila ze svých obrysů. Byla načrtnuta tak živými, detailními tahy, že vystupovala z pozadí, jako by do něj byla vyryta. Brianna měla překrásnou barvu pleti a vyvolávala dojem absolutní fyzické přítomnosti, díky kterému Bronzinovy podobizny vypadají, jako by vás sledovaly na každém kroku, jako by mohly každou chvíli promluvit.

Ještě nikdy neviděl žádný Bronzinův portrét, který by se šklebil na sklenku whisky, ale jestli nějaký takový byl, pak musel vypadat na vlas stejně jako Brianna Randallová.

„Ale co, sakra,“ ulevil si nahlas. „Zítřka mi určitě nebude trvat dlouho, než si pročtu cullodenské záznamy. Ty,“ promluvil k psacímu stolu přeplněnému věcmi, „jistě jeden den počkáš. A ty taky,“ pronesl směrem ke zdi a vzdorovitě shodil z police mysteriózní román. S rozzuřeným výrazem se rozhlédl kolem sebe, jako by čekal, který kus nábytku se mu postaví, jediný zvuk v místnosti ale zajišťovalo bzučení elektrického krbu. Vypnul ho, zhasnul světlo a s knihou v podpaží opustil pracovnu.

O chvíli později se vrátil, ve tmě přešel místnost a vzal si ze stolu seznam jmen.

„K čertu s tím!“ zvolal a strčil si papírek do kapsy u košile. „Nechci tady tu podělanou věc ráno zapomenout.“ Poklepal si na kapsu, ucítil, jak mu papír zašustil na srdci, a odešel si lehnout.

Od jezera Loch Ness jsme se vrátily ofouknuté větrem a zkřehlé mrazivým deštěm. Pohodlí v podobě teplé večere a zapáleného krbu v salónu jsme vděčně uvítaly. Brianna začala nad míchanými vajíčky zívát a brzy se omluvila s vysvětlením, že si jde napustit horkou koupel. Chvíli jsem ještě zůstala dole a povídala si s paní Thomasovou, majitelkou penzionu. Když jsem se odebrala do vany a následně převlékla do noční košile, bylo už skoro deset hodin.

Brianna byla ranní ptáče a spát chodila brzy. Když jsem otevřela dveře do ložnice, uslyšela jsem její pomalé oddychování. Byla poměrně hlasitým spáčem. Opatrně jsem přešla pokoj, pověsila si oblečení na ramínko a odklidila věci ze země, stále však hrozilo nebezpečí, že ji vzbudím. Dům utichl a můj šramot zněl jako burácení.

Vzala jsem si s sebou několik Frankových knih. Zamýšlela jsem je věnovat invernesské knihovně. Měla jsem je spořádaně uložené na dně kufru, kde poskytovaly oporu měkkému obsahu zavazadla. Jednu po druhé jsem vyňala a položila na postel. Pět svazků v tvrdé vazbě, kterou chránily přebaly

proti prachu. Byly to pěkné, bytelné knihy; každá měla kolem šesti set stránek, když jsem nepočítala obsah a ilustrace.

Šlo o kompletní dílo mého zesnulého manžela ve vydání s poznámkami. Přebaly byly popsány obdivnými kritikami a komentáři uznávaných historiků. Na to, že knihám věnoval celý život, to nebylo špatné, pomyslela jsem si. Po dosažení takového úspěchu to byl právem hrdý člověk. Sebejistý, vážný, panovačný.

Úhledně jsem srovnala knížky na stůl vedle kabelky, abych na ně ráno nezapomněla. Názvy na přebalech se pochopitelně lišily, srovnala jsem však knihy tak, aby byl uveden autor „Frank W. Randall“ na každé z nich ve stejné úrovni, jeden nad druhým. Ve světle lampičky na nočním stolku se leskly jako šperky.

V penzionu panovalo ticho. Ještě nezačala sezóna a těch několik hostů, kteří se zde ubytovali, již dávno spalo. Na druhé půlce postele Brianna bublavě zavzdychala a ve spaní se překulila na druhý bok. Dlouhé pramínky rudých vlasů měla přehozené přes snící tvář. Jedna dlouhá bosá noha vykukovala z postele a já ji pečlivě přikryla peřinou.

Touha dotknout se spícího dítěte nikdy nevyumizí, přestože už je dítě vyšší než jeho matka a vyžrálo v ženu – nehledě na to, jak mladou. Odhrnula jsem jí vlasy z tváře a pohládila ji přes temeno hlavy. Ve spánku se usmála; krátký reflex spokojenosti, který zmizel stejně rychle, jak se objevil. Sama jsem se při pohledu na ni usmívala a zašeptala jí do spánkem ohluchlých uší jako už mnohokrát předtím: „Bože, jak ty se mu podobáš!“

Polkla jsem, abych si uvolnila stažené hrdlo – jako vždy, když mě přepadly podobné myšlenky – a popadla župan přehozený přes opěradlo židle. Na Skotské vysočině byly dubnové noci zatraceně chladné, já jsem však ještě nebyla připravená vlézt si do teplé svatyně, kterou slibovala moje polovina lůžka.

Požádala jsem paní domácí, aby nechala krb v obývacím pokoji hořet, a ujistila ji, že ho uhasím, než půjdu spát. Potichu jsem zavřela dveře a stále před sebou viděla dlouhé

natažené končetiny v červeném hedvábí, přikryté modrou prošívanou dekou.

„Ani tohle není po celoživotním úsilí špatné,“ zašeptala jsem do černé chodby. „Sebejistá možná není, zato panovačná až hrůza.“

Salónek byl potemnělý a útulný. Oheň již téměř dohořel a v krbu jen rudě zářil obrys velkého polena. Přistavila jsem si křeslo k ohništi a nohy si opřela o ochrannou mřížku. Poslouchala jsem všední zvuky nočního života kolem sebe; mdlé bzucení ledničky ze sklepa; hučení a šplíchání ústředního topení, díky němuž byl oheň pouhou výstředností, nikoliv nutností; čas od času uspěchaný hluk projíždějícího auta.

Pod tím vším se však skrývalo hluboké ticho noci na vysočině. Oddávala jsem se mu bez hnutí. Naposledy jsem ho zažila před dvaceti lety, konejšivou sílu tmy jsem zde ale stále vnímala. Schovávaly ji hory.

Sáhla jsem do kapsy županu a vytáhla složený kus papíru – kopii seznamu, který jsem věnovala Rogeru Wakefieldovi. Na čtení u ohně bylo v salónku příliš šero, ale já jsem nepotřebovala vidět jména. Rozložila jsem papír na svém hedvábně oděném koleni a netečně hleděla na rozostřená slova. Pomalu jsem přejížděla prstem přes jednotlivé řádky a každé jméno si pro sebe zamumlala jako modlitbu. Do chladné jarní noci patřila víc než já. Hleděla jsem do plamenů a prázdná místa ve mně vyplňovala okolní tma.

Četla jsem jména, jako bych je vyvolávala. Malými krůčky jsem se vydala na cestu zpět, přes prázdnou temnotu až tam, kde na mě čekala.

ZÁPLETKA HOUSTNE

Následující ráno Roger opustil Culloden s dvanácti stránkami poznámek a rostoucím pocitem zmatku. To, co mu nejprve připadalo jako snadný historický výzkum, se najednou stávalo jakousi podivnou fintou; o tom nebylo pochyb.

Na seznamu padlých v Cullodenu našel pouze tři jména z papíru od Claire Randallové. To nebylo samo o sobě nic podivuhodného. Armáda Karla Stuarta si nevedla řádné záznamy o odvedencích, jelikož někteří vůdci klanů se připojili k Bonniemu Princovi z čirého rozmaru a mnoho z nich armádu z ještě chabějších důvodů opustilo, a to dříve, než stihli být vojáci zapsáni do oficiálního dokumentu. Záznamy o armádě z vysočiny – přinejmenším namátkové – ke konci už nikdo neudržoval; nemělo smysl sepisovat výplatní listinu, když nebylo mužům čím platit.

Opatrně ohnul své vychrtlé tělo a nasoukal se do starého Morrisu. Automaticky se sehnul, aby se nepraštil do hlavy. Vytáhl si složku z podpaždí, otevřel ji a zamračil se na okopírované stránky. Zdálo se mu podivné, že se téměř všichni muži z Clairina seznamu nacházeli na jiném vojenském seznamu.

Možná se horalové zalekli blížící se katastrofy a uprchli z řad svého klanu; to by nebylo nic neobvyklého. Jenže nepochopitelné na tom bylo, že se jména z Clairina seznamu – celá a kompletní – nacházela na seznamu pluku pána z Lovatu. Simon Fraser, lord Lovat, pluk vyslal, aby podpořil Stuartovce a tím splnil slib, kterým se jim zavázal.

Ale Claire přece říkala – a pohledem na původní seznam se o tom ujistil – že všichni muži pocházeli z malé oblasti s názvem Broch Tuarach, která leží na jihozápadě území Fraserů a hraničí s územím klanu MacKenziů. A co víc, rovněž mu prozradila, že muži vstoupili do armády již před bitvou u Prestonpans, jež se odehrála téměř na začátku povstání.

Roger zavrtěl hlavou. Nedávalo mu to žádný smysl. Claire zřejmě popletla chronologii – sama přiznala, že k dějepiscům nepatří. Ale dějiště bitvy by si jistě nespletla. A jak mohli být obyvatelé Broch Tuarach k dispozici Simonu Fraserovi, když náčelníkovi Fraserova klanu nepřísahali žádnou věrnost? Pravda, lord Lovat byl známý jako „starý lišák“, a ne bezdůvodně, Roger ale pochyboval, že by byl starý a obávaný hrabě natolik proradný, aby spunktoval podobné přesuny.

Roger se zamračil, nastartoval motor a odjel z parkoviště. Cullodenský archiv byl zoufale neúplný; tvořily jej zejména barvitě dopisy od lorda George Murraye, v nichž popisoval problémy s nedostatkem jídla, a artefakty, kterým by to slušelo v muzejních vitrínách před zraky turistů. Roger potřeboval víc.

„Zadrž, fešáku,“ připomněl si, a když zabočoval, letmo se podíval do zpětného zrcátka. „Máš přece zjistit, co se stalo s těmi, kteří u Cullodenu nepadli. Co na tom záleží, jak se tam dostali? Hlavně když z bitvy vyšli v jednom kuse.“

Stejně mu to však nedalo. Jednalo se o příliš zvláštní náhodu. Jména se často pomíchala, zvláště na vysočině, kde nesla polovina veškerého obyvatelstva jméno „Alexander“. Muži se proto obvykle rozeznávali podle svého rodiště, klanu či příjmení. Občas rodiště dokonce příjmení nahradilo. Lochiel, jeden z nejvýznamnějších jakobitských náčelníků, se ve skutečnosti jmenoval Donald Cameron. Pocházel z Lochielu, čímž se odlišoval od stovek dalších Cameronů s křestním jménem Donald.

A všichni ostatní obyvatelé vysočiny, kteří se nejmenovali Donald ani Alec, se jmenovali John. V úmrtních záznamech našel tři jména z Claiřina seznamu. Jedním byl Donald Murray, druhým Alexander MacKenzie Fraser a třetím John Graham Fraser. Ani u jednoho nebylo uvedeno rodiště, pouze jméno, příjmení a pluk, do kterého spadali. Pluk pána z Lovatu, pluk Fraserů.

Bez udání rodiště si však nebyl jistý, zda Claiřin seznam neuvádí někoho jiného. V úmrtních záznamech bylo nejméně šest Johnů Fraserů. A ani záznamy nebyly úplné – většinu z nich sestavili náčelníci klanů, kteří po bitvě spočítali hlavy a určili,

kdo se domů nevrátil. Často se však nevrátili ani samotní náčelníci, což záležitosti jen komplikovalo.

Odevzdaně si rukou prohrábl vlasy, jako by si chtěl masáží hlavy rozhýbat mozek. Pokud ta tři jména nepatřila stejným mužům, pak se záhada jen prohlubovala. U Cullodenu byla zavražděna dobrá polovina armády Karla Stuarta. A Lovatovi muži se bitvy účastnili naplno, bojovali v samotném centru dění. Bylo nepředstavitelné, aby skupinka třiceti mužů přežila bez jediného padlého. Poddaní pána z Lovatu se k povstání přidali později; zatímco z ostatních pluků, jejichž vojáci už byli se situací obeznámeni, muži dezertovali často, Fraserovi byli až pozoruhodně oddaní – a následkem toho je čekalo utrpení.

Rogera vytrhlo z myšlenek hlasité zatroubení. Uhnul ke straně a pustil před sebe obrovský nazlobený nákladňák. Za volantem není vhodné přemýšlet, pokáral se. Tímto stylem by brzy skončil rozmáčkнутý na kamenné zdi.

Zastavil vůz, zůstal sedět bez hnutí a uvažoval. Přirozený instinkt mu radil navštívit penzion paní Thomasové a obeznámit Claire s tím, co zjistil. Navíc by při tom strávil aspoň krátkou chvíli v přítomnosti Brianny Randallové, čímž tento nápad získával na atraktivitě.

Na druhou stranu, jeho historické já dychtilo po podrobnějších informacích. A nebyl si jistý, zda je Claire tou správnou osobou, u které je hledat. Nemohl pochopit, proč by mu Claire svěřila projekt do rukou a zároveň poskytla nepřesné informace, čímž by zmařila jeho dokončení. Nedávalo to smysl a Claire Randallová mu připadala jako velice rozumná osoba.

Stále však ve vzduchu visela ona nehoda s whisky. Rogerovi se při té vzpomínce rozhořely tváře. Byl si jistý, že skleničku vylila naschvál – a jelikož se nezdála jako žena holdující kanadským vtípkům, byl Roger nucen předpokládat, že mu tím chtěla zabránit, aby Briannu pozval do Broch Tuarach. Chtěla ji pouze před tímto výletem ochránit, nebo mu zabránit, aby jel s ní? Čím víc o incidentu přemýšlel, tím více byl přesvědčený o tom, že Claire Randallová před svou dcerou cosi tají. O co však šlo, na to přijít nemohl. Stejně tak musel neustále přemý-

šlet o tom, jakou to s ním mělo spojitost, a o projektu, do kterého se uvrstal.

Vzdal by se ho, nebýt dvou věcí. Brianny a čiré zvědavosti. Chtěl vědět, co to má znamenat, a umanul si, že na to přijde.

Pěští jemně bubnoval do volantu, zaobíral se svými myšlenkami a projíždějících aut si nevšímal. Nakonec dospěl k rozhodnutí, nastartoval a rozjel se. Příští kruhový objezd ze tří čtvrtin objel, vydal se do centra města Inverness a následně na nádraží.

Vlakem společnosti Flying Scotsman by byl v Edinburghu za tři hodiny. Správce, který má na starost sbírku stuartovských novin, byl reverendův blízký přítel. A Roger měl k dispozici stopu, u které mohl začít. Seznam jmen z pluku pána z Lovatu dokazoval, že oněm třiceti mužům velel kapitán James Fraser – z Broch Tuarach. Tento muž byl jediným zjevným pojítkem mezi Broch Tuarach a klanem Fraserů z Lovatu. Roger uvažoval, proč se asi James Fraser na Clairřině seznamu neobjevil.

Vysvitlo slunce; v půlce dubna šlo o neobvyklý jev a Roger stáhnul maličkaté okénko u řidiče, aby si svit náležitě vychutnal, a nechal si kolem uší vanout svěží vánek.

Musel v Edinburghu přespát a následující den se vrátil pozdě. Po dlouhé jízdě vlakem byl tak unavený, že stihl před usnutím akorát tak sníst polévku, ke které ho Fiona přemluvila. Vzbudil se plný nové energie a odhodlání a vypravil se autem do malé vesničky Broch Mordha, jež ležela hned vedle Broch Tuarach. Claire možná nechce, aby Brianna Randallová navštívila Broch Tuarach, jemu v tom ale nikdo nezabrání.

Podářilo se mu vesnici najít, nebo si to alespoň myslel; na místě ležela obrovská hromada popadaných kamenů obklopujících trosky starodávné okrouhlé věže. V dávné minulosti se takové věže využívaly k bydlení i k obraně. Rogerova znalost gaelštiny postačovala na to, aby rozuměl názvu, který znamenal „věž ukazující k severu“. Krátce se zamyslel nad tím, jak může mít kruhová věž zrovna takové jméno.

O kousek dál stálo panství a jeho přístavky rovněž v troskách, i když ne tolik rozpadlých. Z dvorku přede dveřmi trčel

zapáchnutý kůl a na něm cedule realitní kanceláře natolik opršená, až se stala téměř nečitelnou. Roger se postavil na svah nad domem a rozhlédl se. Nevšiml si ničeho, co by vysvětlovalo Claiřinu snahu zabránit své dceři, aby sem chodila.

Zaparkoval svůj Morris na dvorku a vystoupil. Bylo to nádherné místo, byť poněkud vzdálené. Po odbočení z hlavní silnice ho čekalo ještě čtyřicet pět minut opatrného manévrování po rozježděné polní cestě se snahou neprorazit olejovou vanu.

Do samotného domu nevstoupil; byl zcela opuštěný a nejspíš i nebezpečný – nic by tam nenašel. Nad dveře kdosi vyryl nápis FRASER a stejné jméno nesla i většina malých náhrobků na poličku, jenž muselo fungovat jako rodinný hřbitov. Mnohé z nich už byly nečitelné. Usoudil, že ani to mu příliš nepomůže. Na žádném z kamenů nebylo vyryto ani jedno jméno ze seznamu. Podle mapy ležela vesnice Broch Mordha o tři míle dále.

Jak se obával, malý vesnický kostelík nikdo nevyužíval a už před lety do něj byl znemožněn přístup. Vytrvalé klepání na dveře mělo za následek jen řadu prázdných, urputných pohledů. Výjimkou byl postarší farmář, který s pochybnostmi nadhodil možnost, že farní záznamy asi přestěhovali do muzea ve Fort William nebo možná až do Inverness; žil tam prý jeden farář, který ty staré krámy sbíral.

Roger už byl vyčerpaný, umazaný, zatím ho však nic neodradilo. Doplahočil se zpátky k autu, které na něj čekalo na kraji silnice před vesnickou hospodou. Musel učinit krok zpět, což však nebylo na poli historického výzkumu nikterak ojedinělé, a Roger si již zvykl. Jedno rychlé pivo – nebo možná dvě, když je tak neobvykle slunečný den – a pak vzhůru do Fort William.

Jestli se záznamy, které hledal, nacházejí celou dobu v reverendově archivu, jen mu to patří, jak si hořce pomyslel. To má za to, že dává před svou prací přednost marné snaze, jen aby oslnil dívku. Cesta do Edinburghu měla za následek pouze to, že mohl tři jména, která objevil v Cullodenu, ze seznamu vyškrtnout; všichni tři patřili k jiným plukům než k tomu z Broch Tuarach.

Stuartovské noviny zabíraly spolu s nesčítelným množstvím

zabalených krabic ve sklepech muzea celé tři místnosti. Těžko by se proto mohl chlubit jejich důkladným studiem. Přesto ale objevil opis výplatní listiny, kterou viděl i v cullovenském archivu, zaznamenávající rozšíření pluku pod velením pána z Lovatu – syna „starého lišáka“ – což byl tím pádem mladý Simon. Ten starý mazaný parchant, pomyslel si Roger, zplnomocnil svého syna a poslal svého dědice do boje za Stuartovce. Sám pak zůstal doma a chvástal se, že je celou dobu věrným stoupencem krále Jiřího. Rozhodně mu to přišlo vhod.

Seznam uváděl Simona Fräsera jako mladšího velitele, o Jamesi Fräserovi se v něm ale nepsalo. Jistý James Fraser byl ovšem zmíněn v několika vojenských příkazech, záznamech a jiných dokumentech. Šlo-li o stále stejného muže, byl v kampani poměrně aktivní. Podle samotného jména „James Fraser“ ale nebylo možné poznat, zda se jedná o rodáka z Broch Tuarach. James bylo na vysočině stejně běžné jméno jako Duncan nebo Robert. Pouze v jednom případě byl James Fraser uveden s druhým jménem, které mohlo pomoci při identifikaci, v dokumentu se však nepsalo nic o jeho následovcích.

Roger pokrčil rameny a popuzeně rozehnal drzý mrak krvežiznivých komárů. Trvalo by několik let, než by všechny záznamy souvisle prošel. Komáří společnosti se mu nedařilo zbavit, uchýlil se proto do potmělé pivnice a mrak zuřivých komárů zavřel venku.

Usrkával vychlazený hořký ležák a v duchu si přehrával kroky, které zatím podnikl, i možnosti, které mu zbývaly. Měl by čas zajet do Fort William ještě dnes, i když by to znamenalo pozdní návrat do Inverness. A když v muzeu Fort William nic neobjeví, následným logickým, byť ironickým, krokem bude důkladné prohrabování reverendovým archívem.

A potom? Dopil poslední kapky hořkého nápoje a pokynul hostinskému, aby mu přinesl další sklenici. Má-li uvažovat logicky, v krátkodobém měřítku udělá nejlépe, když pěšky obejde všechny kostelní hřbitovy a pohřebiště v blízkosti Broch Tuarach. Pochyboval, že se budou Randallovy v Inverness zdržovat další dva či tři roky a trpělivě čekat na výsledek.

Nahmatal v kapse zápisník, bez něhož se žádný dějepisec neobejde. Než opustil Broch Mordha, měl se alespoň porozhlédnout po rozpadlém hřbitově. Člověk nikdy neví, co se může objevit, a přinejmenším by si tak býval ušetřil cestu zpět.

Následující odpoledne vyslyšely Randallovy Rogerovo pozvání na čaj a přišly si poslechnout, jak pokročil.

„Objevil jsem několik jmen z vašeho seznamu,“ řekl Claire a ukázal jí cestu do pracovny. „Je to zvláštní. Zatím jsem se nedozvěděl o nikom, kdo by zaručeně zemřel v Cullodenu. Myslel jsem, že vím o třech, ale nakonec to byli pouze jmenovci mužů ze seznamu.“ Letmo na doktorku Randallovou pohlédl. Stála bez hnutí a jednou rukou svírala opěradlo ušáku, jako by zapomněla, kde se nachází.

„Neposadíte se?“ vyzval ji Roger. Claire sebou polekaně trhla, přikývla a zbrkle se posadila na okraj křesla. Roger si ji zvědavě prohlížel, ale pokračoval ve výkladu. Vytáhl svou pracovní složku, kterou jí podal.

„Jak říkám, je to zvláštní. Všechna jména jsem nevystopoval. Obávám se, že budu muset zabořit nos do farní matriky a porozhlédnout se po hřbitovech v okolí Broch Tuarach. Většinu těchto záznamů jsem našel v dokumentech svého otce. Ale člověk by hádal, že najdu aspoň jedno či dvě úmrtí v boji vzhledem k tomu, že se bitvy u Cullodenu všichni zúčastnili. A zvláště když patřili k jednomu z Fraserových pluků, jak říkáte. Ty se dostaly až do samotného středu dění, kde zuřil nejsilnější boj.“

„Já vím,“ pronesla hlasem, který Rogera přiměl, aby vzhlédl. Byl zmatený, Claire se však ohnula nad stůl, čímž skryla svou tvář. Většina záznamů byla opsaná Rogerovou vlastní rukou, jelikož exotická kopírovací technologie zatím do vládního archivu, jenž strážil stuartovské noviny, nedorazila. Bylo mezi nimi i pár originálů, které Roger odkryl v hromadě listin z osmnáctého století reverenda Wakefielda. Claire se záznamy opatrně probírala a dávala pozor, aby se křehkého papíru nedotýkala více, než bylo nezbytné.

„Máte pravdu, skutečně je to zvláštní.“ Konečně emoci v jejím

hlase rozeznal – bylo to nadšení spojené s uspokojením a úlevou. Nějakým způsobem to očekávala – nebo v to snad doufala.

„Povězte mi...“, zaváhala. „Ohledně jmen, které jste našel... co se s těmi muži stalo, když nezahynuli u Cullodenu?“

Roger se podivil, proč jí na osudu několika vojáků tolik záleží, ochotně ale vytáhl složku se svými poznámkami a otevřel ji. „Dva z nich jsem našel na lodním seznamu pasažérů. Hned po bitvě u Cullodenu odpluli do Ameriky. Čtyři podlehli nemoci asi o rok později – nic překvapivého vzhledem k tomu, že po bitvě vypukl ohromný hladomor a mnoho obyvatel vysočiny zahynulo. A jednoho jsem našel ve farní matrice – patřila však jiné faře, než do které spadal. Jsem si poměrně jistý, že jde o jednoho z mužů na seznamu.“

Teprve ve chvíli, kdy uvolnila ramena, si uvědomil, jak napjatě se předtím choulila.

„Chcete, abych našel i ostatní?“ zeptal se a doufal, že odpoví „ano“. Přes matčino rameno sledoval Briannu. Stála u stěny, kterou zabírala nástěnka, napůl otočená, jako by jí projekt její matky nezajímal, Roger si ale všiml malé vrásky, která se jí objevila mezi obočím.

Možná vycítila to samé co on. Ten podivný oblak potlačovaného vzrušení, který Claire obklopoval jako elektrické pole. Vnímal ho od té chvíle, kdy vešla do místnosti, a jeho objevy ho pouze zesílily. Představoval si, že kdyby se jí dotknul, přeskočila by mezi nimi silná jiskra statické elektřiny.

Jeho myšlenky přerušilo zaklepání na dveře pracovny. Otevřely se a dovnitř vešla Fiona Grahamová se servírovacím vozíkem, na němž stála konvička, hrnky, ubrousky, tři druhy obložených chlebů, šlehačkové zákusky, piškot, koláčky s marmeládou a kornouty se smetanou.

„Mňam!“ pronesla Brianna při pohledu na vozík. „To je jen pro nás, nebo čekáte dalších deset hostů?“

Claire Randallová si prohlédla prostřený vozík a usmála se. Stále ji obklopovalo elektrické pole, usilovně se však snažila nedat na sobě nic znát. Roger si všiml, že jednou rukou svírá záhyby sukně tak silně, až se jí prsten zarývá do kůže.

„Tomu říkám pohoštění. Nebudeme muset jíst celé týdny,“ žertovala. „Vypadá to úžasně!“

Fiona jen zářila. Byla malá, kyprá a pěkná jako malá slepička. Roger si v duchu povzdechl. Sice byl rád, že může svým hostům nabídnout tak štědré pohoštění, byl si však dobře vědom toho, že má opulentní obcerstvení ocenit on sám, ne jeho návštěva. Fioně bylo devatenáct let a v životě měla jen jeden cíl. Stát se manželkou. Nejlépe manželkou duševně pracujícího muže. Když Roger přijel o týden dříve roztřídit reverendovu pozůstalost, stačil jí jediný pohled, aby se ubezpečila v tom, že asistující profesor dějepisu je to nejlepší, co jí kdy Inverness nabídne.

Od té doby byl Roger neustále přecpaný jako vánoční krocán, měl stále naleštěné boty, připravené trepy i kartáček na zuby, ustlanou postel, vyčištěný kabát, noviny zakoupené speciálně pro něj a položené vedle talíře a krk namasírovaný po dlouhé práci za stolem. Neustále byl tázán na své pohodlí, náladu i všeobecné zdraví. Ještě nikdy nebyl vystaven pohostinnosti takového rozsahu.

Fiona ho, stručně řečeno, přiváděla k šílenství. Jeho zanedbaný vzhled byl spíše akutní reakcí na její neúnavné pronásledování než důsledkem toho, že si liboval v přirozené nedbalosti, již si může dovolit muž dočasně zbavený pracovních i společenských závazků.

Představa, že by byl s Fionou Grahamovou spojen svazkem manželským, mu naháněla husí kůži. Do roka by ho svým neutuchajícím obtěžováním přivedla do blázince. A kromě toho zde byla ještě Brianna Randallová, která v tu chvíli hypnotizovala servírovací vozík, jako by přemýšlela, do čeho se pustit nejdřív.

To odpoledne zarytě věnoval pozornost pouze Claire Randallové a jejímu výzkumu; pohledům na její dceru se bránil. Claire Randallová byla půvabná žena s výraznými lícemi a průsvitnou pletí, díky které bude i v šedesáti letech vypadat na dvacet. Při pohledu na Briannu Randallovou se mu ale zastavoval dech.

Nesla se jako královna. Nehrbila se, jak to vysoké dívky často dělávají. Když si všiml rovných zad a vznešeného postoje její matky, pochopil, po kom tento zvyk převzala. Po matce však

nezdědila svou pozoruhodnou výšku ani hřívu rusých vlasů do pasu, které zářily zlatem a mědí, nesly barvu jantaru a skořice a nenásilně se vlnily kolem její tváře a ramen jako mašle. Ani oči, tak tmavé, až se jejich modř v určitém světle zbarvovala do černa. Ani široká, plná ústa, jejichž bujný spodní ret vyzýval k polibkům a vášnivému okusování. Tyto rysy musela zdědit po svém otci.

Byl neskonale vděčný, že zde její otec nebyl s nimi. Rogerovy myšlenky by ho jako otce jistě dopálily; zoufale usiloval o to, aby mu nebyly poznat ve tváři.

„Svačina, že?“ prohlásil srdečně. „Výborně. Báječné. Vypadá to lahodně, Fiono. Děkujeme, Fiono. Hm, myslím, že nic dalšího už potřebovat nebudeme.“

Fiona si jeho náznaků k odchodu nevšímal a zdvořile vítala lichotky hostů. Obratnými pohyby rozložila ubrousky a hrníčky, nalila čaj, rozdala talířky s koláči a působila dojmem, že je jako správná hospodyně připravena zůstat.

„Dejte si na ten kornout smetanu, Rog... totiž, pane Wakefelde,“ navrhla a bez čekání na odpověď mu ji nandala na talířek. „Jste tak hubený, měl byste trochu přibrat.“ Spiklenecky se podívala na Briannu Randallovou a pokračovala: „Znáte muže. Bez ženské, která by je pohlídala, se nikdy pořádně nenají.“

„Ještě štěstí, že tu od toho má vás,“ odpověděla Brianna zdvořile.

Roger se zhluboka nadechl a několikrát si protáhl prsty, než ho touha Fionu uškrtnit opustila.

„Fiono,“ řekl, „nemohla, hm, nemohla byste pro mě udělat jednu maličkost?“

Rozzářila se jako malá bludička a při představě, že mu může posloužit, roztáhla ústa do dychtivého úsměvu. „Samozřejmě, Rog... pane Wakefelde! Cokoliv!“

Roger se mírně zastyděl, připomněl si ale, že to dělá především pro její dobro. Když brzy neodejde, podlehne Roger touze udělat něco, čeho by oba litovali.

„Děkuji, Fiono. Není to nic významného; akorát jsem si objednal trochu... trochu“ – Roger zběsile tápal v paměti a snažil se

přijít na jméno jednoho z vesnických obchodníků – „trochu tabáku u pana Buchana na High Street. Napadlo mě, jestli byste nebyla tak laskava a nevyzvedla mi jej. Po tak výtečném čaji bych si rád zapálil dýmku.“

To už si Fiona rozvazovala zástěru – řasenou s krajkovými lemy, jak si Roger s úděsem všiml. Když se za ní zabouchly dveře, krátce zavřel oči úlevou a fakt, že ve skutečnosti nekouří, nebral na vědomí. S úlevným povzdychem se vrátil k rozhovoru se svými hosty.

„Ptal jste se, jestli po vás chci, abyste mi našel i ostatní jména ze seznamu,“ připomněla mu Claire na jeden nádech. Roger nabyl zvláštního dojmu, že jeho úlevu nad Fioniným odchodem sdílí. „Ano, chci... pokud by vás to tedy příliš neobtěžovalo.“

„Ne, ne! Ani v nejmenším,“ odpověděl Roger téměř pravdivě. „Udělám to velice rád.“

Rogerova ruka se nejistě vznášela nad bohatě prostřeným servírovacím vozíkem a nakonec zakotvila na křišťálové karafě s dvanáctiletou whisky Muir Breame. Měl pocit, že si ji po nepříjemném hovoru s Fionou zaslouží.

„Napijete se také?“ zeptal se svých hostů pozorně. Všiml si Briannina znechuceného pohledu a spěšně dodal: „Nebo raději trochu čaje?“

„Čaj,“ odpověděla Brianna s úlevou.

„Nevíš, o co přicházíš,“ řekla Claire své dceři a labužnický nasávala vůni whisky.

„Ale vím,“ namítla Brianna. „A právě proto si ji nechám ujit.“ Pokrčila rameny a spiklenecky na Rogera šklubla obočím.

„V Massachusetts vám musí být dvacet jedna, než vám dovolí legálně pít alkohol,“ vysvětlovala Claire Rogerovi. „Bree má před sebou ještě osm měsíců, takže na whisky není zvyklá.“

„Mluvíš, jako by byl zločin, když někdo nemá rád whisky,“ protestovala Brianna a usmívala se přes šálek na Rogera.

Ten jí odpověděl pozvednutým obočím. „Má drahá,“ pronesl vážně, „tady jste ve Skotsku. Samozřejmě že je zločin, když někdo nemá rád whisky!“

„Ach, vskutku?“ opáčila Brianna sladce a dokonale napodobila

jeho mírné skotské ráčkování. „Pak doufejme, že nejde o závažný trestný čin jako třeba vražda, že?“

Roger byl zaskočen, zasmál se během polykání whisky a zakuckal se. Zatímco kašlal a plácal se do hrudníku, podíval se na Claire, aby s ní sdílel své pobavení. Nasadila vynucený úsměv, v tváři však zcela zbledla. Potom zamrkala, usmála se vřejeji a moment pominul.

Roger byl překvapený, jak lehce se mu s Briannou hovoří – jak o malichernostech, tak o Clairině projektu. Brianna se o dílo svého otce nepokrytě zajímala a věděla toho o jakobitech ještě více než její matka.

„Udivuje mě, že vůbec došli až do Cullodenu,“ pravila. „Věděl jste, že horalové vyhráli bitvu u Prestonpans s pouhými dvěma tisíci muži? Proti anglické armádě tvořené osmi tisíci vojáky? Neuvěřitelné!“

„A bitva u Falkirku probíhala téměř stejně,“ přitakával Roger. „Byli v menšině, měli méně zbraní, navíc šli pěšky... je s podivem, že se jim podařil takový úspěch. Nicméně podařil!“

„Hmh,“ souhlasila Claire a mocně si lokla whisky. „Podařil.“

„Přemýšlel jsem,“ obrátil se Roger k Brianně s předstíranou nedbalostí, „zda byste se se mnou na některá ta místa nechtěla jet podívat – na dávná bojiště a ostatní památky. Jsou zajímavé a jistě byste mi ohromně pomohla s pátráním.“

Brianna se zasmála a uhladila si dozadu vlasy, které se jí neposlušně namočily v čaji. „Sice nevím, jak bych vám mohla pomoci, ale pojedu moc ráda.“

„Úžasné!“ Překvapen a nadšen jejím souhlasem sáhl po karafě a málem ji převrhl. Claire ji na poslední chvíli zachytila a opatrně mu dolila sklenku.

„Teď jsem vám alespoň vynahradila tu svou nehodu z minula,“ podotkla a poděkování mu oplatila úsměvem.

Když Roger pozoroval, jak je Claire najednou uvolněná a v klidu, začal o svém předchozím podezření pochybovat. Možná ho nakonec přece jen polila omylem. Její líbezný, chladný obličej mu nic neprozrazoval.

O půl hodiny později zbyly na servírovacím stolku už jen drobečky. Karafa zela prázdnotou a všichni tři se společně vzpamatovali z hodů. Brianna se jednou či dvakrát zvedla a pohlédla na Rogera. Nakonec se osmělila a zeptala se, zda může použít jeho „toaletu“.

„Myslíte záchod? Samozřejmě.“ Zvedl se na nohy ztěžklé mandlovým piškotem a ovocným koláčem posypaným oříšky. Jestli se mu brzy nepodaří Fiony zbavit, bude vážit po návratu do Oxfordu tři sta liber.

„Je to takový ten starodávný typ,“ vysvětloval a ukazoval chodbou směrem k toaletě. „S nádržkou u stropu, od které vede řetízek.“

„Takové jsem viděla v Britském muzeu,“ přikývla Brianna. „Akorát že nebyly vystavené v rámci expozice, viděla jsem je na dámských toaletách.“ Na chvíli zaváhala a pak se zeptala: „Nepoužíváte stejný toaletní papír, jaký mají v Britském muzeu, že ne? Protože jestli ano, mám v kabelce čisticí ubrousky.“

Roger zavřel oko a druhým na ni zašilhal. „Buď jste teď prudce změnila téma hovoru,“ řekl, „nebo jsem toho vypil mnohem víc, než si myslím.“ On ani Claire se v pití whisky Muir Breame rozhodně nedrželi zpátky, zatímco Brianna zůstávala u čaje.

Claire jejich konverzaci slyšela, zasmála se a vstala, aby Brianně podala několik složených ubrousků na obličej, které nosila v kabelce. „Není to sice voskovaný papír s razítkem ‚majetek vlády‘ jako v muzeu, výraznější zlepšení ale nečekej,“ informovala svou dceru. „Britský toaletní papír je obecně velice tuhý.“

„Díky.“ Brianna si od ní vzala ubrousky a obrátila se ke dveřím, ještě se však ohlédla. „Proč probůh někdo vyrábí toaletní papír, který vypadá jako staniol?“ dožadovala se vysvětlení.

„Náš lid má srdce z dubu,“ odříkával Roger, „a zadnice z chirurgické oceli. Je to základní kámen naší národní povahy.“

„Dokonce bych řekla, že u Skotů jsou otupělé nervy dědičné,“ dodala Claire. „Muž, který dokáže jezdit na koni jen v kiltu, musí mít pozadí tvrdé jako sedlo.“

Brianna vyprskla smíchy. „V tom případě ani nechci vědět, co používali jako toaletní papír tenkrát,“ smála se.

„Náhodou to nebylo tak hrozné,“ překvapila Rogera Claire. „Listy z divizny jsou na dotek příjemné; jsou stejně vhodné jako dvouvrstvý toaletní papír. A v zimě nebo uvnitř domů se obvykle používá kus mokrého hadru. Příliš hygienické to nebylo, ale pohodlné docela ano.“

Roger a Brianna na ni zůstali zírat.

„Hm... četla jsem o tom,“ dodala a celá zčervenala.

Brianna se za stálého chichotu vydala hledat záchod, zatímco Claire zůstala stát ve dveřích.

„Jste nesmírně laskav, že jste nás tak štědře pohostil,“ usmála se na Rogera. Krátké znepokojení pominulo a nahradila jej její obvyklá póza. „A také jste velice hodný, že jste mi našel ta jména.“

„Bylo mi potěšením,“ ujistil ji Roger. „Aspoň jsem na chvíli vyměnil pavučiny a kuličky proti molům za něco jiného. Dám vám vědět, hned jak zjistím o jakobitech něco dalšího.“

„Děkuji.“ Claire zaváhala, podívala se přes rameno a snížila hlas. „Jsem ráda, že je Bree na chvíli pryč... chtěla bych se vás totiž na něco zeptat. V soukromí.“

Roger si odkašlal a narovnal kravatu, kterou si k té příležitosti oblékl.

„Jen se ptejte,“ pobídl ji rozšafně po úspěchu, který sklidil jeho čajový dýchánek. „Jsem vám zcela k službám.“

„Ptal jste se Bree, zda by s vámi nejela za výzkumy. Chci vás požádat... byla bych ráda, kdybyste ji na jedno místo raději nebral, jestli vám to nevadí.“

Rogerovi se v hlavě rozezněl alarm. Dozví se konečně, jaké se v Broch Tuarach skrývá tajemství?

„Jde o kruh postavených kamenů – říká se mu Craigh na Dun.“ Claire se k němu naklonila se zcela vážným výrazem. „Mám pro to závažný důvod, jinak bych vás o to nežádala. Chci ukázat Brianně kamenný kruh sama a obávám se, že vám teď nemohu říct proč. Jednou vám to vysvětlím, ale zatím ne. Slíbíte mi to?“

Rogerovi v hlavě vířily myšlenky. Tak nakonec to není Broch Tuarach, před čím chce dceru ochránit! Jedno tajemství se vysvětlilo, nahradilo jej však další a ještě záhadnější.

„Pokud je to vaše přání,“ řekl konečně, „samozřejmě.“

„Děkuji vám.“ Lehce se dotkla jeho paže a obrátila se k odchodu. Roger si ve světle lampy všiml její siluety a náhle si na něco vzpomněl. Na otázky možná nebyla vhodná chvíle, usoudil však, že nemá co zkazit.

„Doktorko Randallová – Claire?“

Claire se otočila tváří k němu. Když tu teď nebyla Brianna, která by odváděla jeho pozornost, všiml si, že je rovněž Claire Randallová velice překrásná žena. Tváře měla červené od whisky a její oči měly velmi nezvyklou zlatohnědou barvu. Připomínaly mu dva jantary.

„Ve všech záznamech, které jsem v souvislosti s těmi muži našel,“ začal Roger a pečlivě volil slova, „byla zmínka o kapitánovi Jamesi Fraserovi, což byl nejspíš jejich vůdce. Na vašem seznamu ale nebyl. Zajímalo by mě, zda o něm něco nevíte.“

Na chvíli zůstala stát jako opařená a nasadila stejný výraz, jaký doprovázel její odpolední příchod. Ale po chvilce slabě zavrtěla hlavou a zcela rozvážně odpověděla.

„Ano, něco o něm vím.“ Mluvila klidně, ale z její tváře vyprchala veškerá barva, a Roger si všiml, jak jí na krku zběsile pulzuje žíla.

„Na seznam jsem ho nepřipsala, protože už vím, co se s ním stalo. Jamie Fraser zemřel u Cullodenu.“

„Víte to jistě?“

Claire popadla kabelku, jako by už rychle potřebovala odejít, a podívala se do chodby směrem k toaletě. Ozvalo se lomcování starodávnou klikou, které značilo, že se Brianna pokouší vyjít ven.

„Ano,“ ubezpečila ho, aniž by se ohlédla. „Jsem si tím jistá. A pane Wakefelde... totiž Rogere.“ Tentokrát se obrátila a upřela na něj své podivně zbarvené oči. Pomyslel si, že v tomhle světle vypadají téměř žlutě, jako oči velké šelmy, oči leoparda.

„Prosím vás,“ řekla, „nemluvte o Jamiem Fraserovi před mou dcerou.“

Bylo pozdě a Roger už měl dávno ležet v posteli, usnout se mu ale nedařilo. Ať už za to mohlo rozčilení nad Fionou, matoucí

protiřečení Claire Randallové, či nadšení z představy, že poje-
de na výzkum s Briannou Randallovou, seděl s očima dokořán
a nehodlal to měnit. Místo aby se převaloval a počítal ovečky,
rozhodl se svou nespavostí k něčemu využít. Třídění reverendo-
vých papírů ho jistě uspí cobydup.

Fiona na chodbě stále svítila a Roger sešel po schodech po
špičkách, aby ji nevyrušil. Potom v pracovně rozsvítil světlo, na
chvilu se zastavil a vstřebával, jak obrovský ho čeká úkol.

Reverendova zeď jen svědčila o rozsahu jeho myslí. Přes celou
jednu stěnu pracovny visela nástěnka dvacet stop dlouhá a dva-
náct stop široká. Z korku, jenž tvořil podklad, nebyl vidět do-
slova ani kousíček, jelikož byl pokrytý vrstvami a vrstvami
papírů, poznámek, fotografií, rozmnožených kopií, účtenek, re-
cepisů, ptačích brků, odtržených krajů obálek se zajímavými pošt-
ovními známkami, vizitek, klíčenek, pohlednic, gumiček
a dalších předmětů, které byly k nástěnce připevněny kousky
provázku.

Na některých místech čítaly papíry až dvanáct vrstev, reverend
byl však pokaždé schopen neomylně vytáhnout právě ten útržek,
který potřeboval. Roger věřil, že musel nástěnku sestavit podle
jakéhosi neviditelného principu, tak nenápadného, že by ho ne-
rozluštili ani vědci z americké NASA.

Pochybovačně se na nástěnku zadíval. Nevšiml si žádného
místa, od kterého by mohl logicky začít. Namátkou tedy sáhl po
okopírovaném seznamu schůzek valného shromáždění, který
reverendovi přišel z biskupovy kanceláře, v tu chvíli ho však více
zaujal voskovkami namalovaný drak na papíře pod seznamem.
Z ohnivých nozder mu stoupaly umělecky vyobrazené obláčky
kouře a z rozevřené tlamy vystřelovaly zelené plameny.

Na spodní straně papíru byl velkými dětskými písmeny pode-
psán ROGER. Matně si vybavoval, jak tenkrát vysvětloval, že drak
plive zelený oheň, protože nejí nic jiného než špenát. Seznam
schůzek valného shromáždění vrátil na původní místo a odvrátil
se od nástěnky. Poradí si s ní později.

Psací stůl s olbřímí dubovou deskou a nejméně čtyřiceti při-
hrádkami nacpanými k prasknutí se zdál proti nástěnce jako

maličkost. Roger si s povzdychem přitáhl otlučenou kancelářskou židli, posadil se a jal se probírat všemi dokumenty, které si reverend uschoval.

Jednu hromádku tvořily účty, které ještě zbývalo zaplatit. Druhou tvořily oficiálně vyhlízející dokumenty, průkazy k automobilu, odhady zeměměřičů a stavební certifikáty. Další zase historické poznámky a záznamy. Jinou hromádku tvořily rodinné památky. A poslední – tu zdaleka největší – tvořil odpad.

Roger byl do svého úkolu tak zabrán, že ani neslyšel, jak se za ním otevřely dveře a ozvaly se kroky. Najednou se na stole vedle něj objevila veliká konvice s čajem.

„Hm?“ Narovnal se a zamrkal.

„Napadlo mě, že vám přijde k chuti trocha čaje, pane Wake... totiž Rogere.“ Fiona na stůl postavila malý tácek s hrnkem, konvicí a talířkem sušenek.

„Á, děkuji.“ Roger už měl doopravdy hlad, přátelsky se na Fionu usmál a její kypré, baňaté tváře se zbarvily dočervena. To jí patrně dodalo sebedůvěru, a místo aby zase odešla, vyčkávala u rohu stolu a zaujatě sledovala, jak se Roger mezi požíváním čokoládových sušenek dál oddává své práci.

Rogera napadlo, že by měl vzít její přítomnost na vědomí, zvedl napůl snědenou sušenku a zahuhňal: „Povedly se.“

„Opravdu? Ty jsem pekla sama, abyste věděl.“ Fiona zrudla ještě víc. Byla to pohledná dívka, tahle Fiona. Malá, kulatoučká, s tmavými vlnitými vlasy a širokýma hnědýma očima. Zamyslel se, zda umí vařit i Brianna Randallová, rychle ale zatřásl hlavou, aby tu představu zažehnal.

Fiona to zjevně pochopila jinak a naklonila se k němu blíže. „Ne, opravdu,“ trvala na svém. „Je to recept po mé babičce. Vždycky říkávala, že je má pan reverend nejradši.“ Její široké hnědé oči se nepatrně zamlžily. „Zdědila jsem po ní všechny kuchařky a potřeby. Žádné jiné vnouče totiž neměla.“

„Smrt vaší babičky mě velice zarmoutila,“ pronesl Roger upřímně. „Bylo to rychlé, že?“

Fiona smutně přikývla. „To tedy ano. Celý den byla jako rybička, po obědě řekla, že se cítí trochu unavená, a šla si nahoru

lehnout.“ Zvedla ramena a zase je nechala klesnout. „Usnula a už se nikdy neprobudila.“

„To je pěkná smrt,“ poznamenal Roger. „Jsem tomu rád.“ Paní Grahamová v rodině působila jako hospodyně, ještě než do ní přibyl Roger – vyděšený, právě osvojený pětiletý chlapec. Už tenkrát to byla dáma ve středních letech, navíc vdova s dospělými dětmi, a když se Roger o školních prázdninách vracel domů, měla pro něj v zásobě obrovské množství všeobjímající mateřské lásky. S reverendem tvořili zvláštní pár. V jejich starém domě se člověk vždycky cítil jako doma.

Rogera vzpomínky dojaly, natáhl se a stiskl Fioně ruku. Udělala to samé a její hnědé oči jako by roztály. Malá růžovoučká ústa se pootevřela. Fiona se naklonila k Rogerovi a na uších cítil její teplý dech.

„Hm, děkuji,“ vyhrkl Roger. Vytrhl ruku z jejího sevření, jako by se popálil. „Mockrát vám děkuji. Za... za... za čaj a tak vůbec. Výborný. Byl výborný. Opravdu. Děkuji.“ Otočil se a rychle sáhl po dalším stohu papírů, kterým by zakryl své rozpačky. Z náhodně vybrané přihrádky popadl srolovaný svazek novinových útržků.

Roztáhl zažloutlé výstřižky, rozložil je na stůl a přidržel dlaněmi. Předstíral hluboké soustředění, zamračil se a sklonil hlavu nad rozmazaný text. Po chvíli se Fiona s hlubokým povzdychem zvedla a její kroky zamířily ke dveřím. Roger hlavu nezvedl.

Stejně hluboce zavzdychal, na chvíli zavřel oči a krátce poděkoval Bohu za to, že se mu podařilo uniknout. Ano, Fiona je atraktivní. Ano, nepochybně je to znamenitá kuchařka. Ale také je vlezlá, zvědavá, otravná a pevně odhodlaná se vdát. Ještě jednou by se dotkl její růžové pleti a za měsíc by vyzváněly zvony. A jestli mají vyzvánět svatební zvony, bude ve farní matrice vedle Rogera Wakefielda zapsaná jedině Brianna Randallová, má-li do toho Roger co mluvit.

Zatímco přemýšlel o tom, do jaké míry do toho skutečně může mluvit, otevřel oči a nevěřicně zamrkal. Spatřil před očima stejné jméno, jaké si představoval na svatebním oznámení – Randallová.

Ne ovšem Brianna Randallová. Claire Randallová. Titulek zněl NÁVRAT ZE ZÁHROBÍ. Pod ním byla otištěna fotografie Claire Randallové o dvacet let mladší, která se však od své současné podoby nijak výrazně nelišila, snad jen výrazem ve tváři. Vyfotili ji, jak sedí vzpřímeně na nemocničním lůžku s vlasy rozčuchanými a vlajícími jako fáborcky, s ústy sevřenými jako ocelová past a svýma neobyčejnýma očima se dívá přímo do objektivu.

Roger byl v šoku. Urychleně se začal prohrabovat ostatními výstřížky a pak si je důkladně přečetl. Noviny se na té historce přiživily, jak se jen dalo, přesná fakta však přesto chyběla.

Claire Randallová, manželka váženého dějepisce, doktora Franklina W. Randalla, zmizela během dovolené ve skotském Inverness na jaře roku 1946. Auto, kterým odjela, se našlo, žena však beze stopy zmizela. Veškerá pátrání skončila bezvýsledně a policie spolu s jejím truchlícím manželem nakonec usoudili, že Claire Randallová musela být zavražděna – nejspíš toulavým vandrákem – a její tělo leží nejspíš ukryto kdesi ve skalnatých útesech v okolí.

A v roce 1948, téměř o tři roky později, se Claire Randallová vrátila. Rozcuchanou a oblečenou v hadrech ji našli potulovat se v blízkosti místa, kde zmizela. Byť se zdálo, že se těší dobrému tělesnému zdraví, až na mírnou podvýživu, paní Randallová byla dezorientovaná a nechápavá.

Roger mírně pozvedl obočí nad představou, že by Claire Randallová někdy byla nechápavá, a prohrabal se zbytkem útržků. Obsahovaly už pouze informace o tom, že se paní Randallová léčí z prodělaného šoku v místní nemocnici. Noviny otiskly fotky jejího údajně přešťastného manžela Franka Randalla. Víc než přešťastný ale vypadal zaskočený, pomyslel si Roger kriticky. A ani by se mu nedivil.

Zvědavě si fotografie prohlížel. Frank Randall byl štíhlý, pohledný, aristokraticky vyhlížející muž. Měl tmavé vlasy a oplýval elegancí, která jen podtrhovala jeho postoj ve dveřích nemocnice. Fotograf, jenž ho zastihl na návštěvě u jeho znovunalezené ženy, ho zjevně překvapil.

Přejel prstem po dlouhé úzké čelisti muže na fotografii, po obrysu jeho hlavy a pokoušel se v Briannině otcí odhalit její rysy. Ta myšlenka ho zaujala, a tak vstal a sejmul z poličky jednu z knih Franka Randalla. Prohlédl si zadní stranu přebalu a našel na něm fotografii o něco kvalitnější. Vyobrazovala Franka Randalla v barvě a čelem k fotoaparátu. Ne, vlasy měl rozhodně tmavě hnědé, po zrzavé ani stopy. Ohnivou kštici tedy musela zdědit po jednom z prarodičů, stejně jako hluboké modré kočičí oči. Jsou nádherné, ale její matka má úplně jiné. A ani otcovým se nepodobají. Ať se snažil sebevíc, ve tváři slavného historika nenacházel po ohnivě krásě jeho dcery ani stopu.

S povzdychem knihu zavřel a srovnal útržky. Měl by se přestat poflakovat a místo toho raději začít něco dělat, jinak tu bude takhle sedět i za rok.

Už už se chystal umístit útržky na hromádku rodinných památek, když jeho pozornost upoutal titulek, jenž hlásal UNESENA VÍLAMÍ? Přesněji řečeno, ani ne tak titulek jako datum, které stálo nad ním. 6. května 1948.

Opatrně útržek položil na stůl, jako by držel bombu, která by mu mohla vybuchnout v ruce. Zavřel oči a zkoušel si vybavit první rozhovor s Randallovými. „V Massachusetts vám musí být dvacet jedna, než vám dovolí pít alkohol,“ řekla Claire. „Bree má před sebou ještě osm měsíců.“ Takže dvacet. Brianně Randallové bylo dvacet.

Roger nebyl schopný dostatečně rychle počítat, a proto vstal a začal listovat kalendářem, který si reverend pověsil na prázdné místo mezi papíry na nástěnce. Nakonec datum našel a zůstal stát s prstem přitisknutým na papír. Jeho tvář postrádala jakoukoliv barvu.

Claire Randallová se po svém záhadném zmizení objevila rozčuchaná, podvyživená, nechápavá – a těhotná.

Rogerovi se nakonec podařilo usnout, ale po probdělé noci se probudil pozdě a ospalý, navíc se začínající migrénou, které nezabránila studená sprcha ani Fionino švitoření nad snídaní.

Bolest ho natolik tížila, že zanechal práce a šel se raději projít. Procházel se vlahým deštěm a na čerstvém vzduchu mu hlava přestala třeštit, naneštěstí si ji však pročistil natolik, že začal znovu přemýšlet o důsledcích včerejšího objevu.

Brianna nic nevěděla. Z toho, jakým způsobem mluvila o svém zesnulém otci – nebo o muži, kterého považovala za svého otce, o Franku Randallovi – to bylo zcela zřejmé. A Claire nejspíš ani nechtěla, aby to zjistila, jinak by o tom své dceři pověděla sama. Pokud si ovšem neudělala výlet do Skotska právě proto, aby se přiznala. Skutečný otec musel být Skot; Claire se koneckonců vypařila – i objevila – právě ve Skotsku. Žije zde stále?

Byla to závratná myšlenka. Přivezla Claire svou dceru do Skotska proto, aby ji seznámila s jejím skutečným otcem? Roger pochybovačně zavrtěl hlavou. Takové počínání by bylo zatraceně riskantní. Briannu by to jen zmátlo a Claire by přiznání jistě prožívala bolestně. Pravého otce by to na smrt vyděsilo. A dívka si Franka Randalla očividně vážila. Jak by se asi cítila, kdyby najednou zjistila, že ji s milovaným otcem, kterého si celý život idealizuje, vůbec nic nepojí?

Rogera bylo všech zúčastněných líto, včetně sebe. Neprosil se o to, aby s tím měl co do činění, a litoval, že ho již neobklopuje blažená nevědomost jako včera. Měl Claire Randallovou rád, velmi rád, a představa, že by se dopustila cizoložství, se mu hnusila. Zároveň se ale sám sobě vysmíval za svou staromódní přecitlivělost. Kdo ví, jak život s Frankem Randallem vůbec vypadal? Třeba měla dobrý důvod odejít za jiným mužem. A proč by se potom zase vracela?

Roger se vrátil domů celý zpocený a rozladěný. Na chodbě si svlékl kabát a šel si připravit koupel. Občas ho vana uklidnila a nyní uklidnit potřeboval.

Přejel rukou po řadě ramínek ve skříni a pokoušel se nahmatat chundelaté rameno svého bílého obnošeného županu. Pak se na chvíli zastavil a raději sáhl ještě hlouběji do skříně. Posouval ramínka tak dlouho, dokud nenašel, co hledal.

Láskyplně si prohlížel ošuntělý tenký župan. Žluté hedvábí bylo na zádech vybledlé, avšak mnohobarevní pávi zůstali stejně

výrazní jako vždy, důstojně vystavovali na odiv své ocasy a okolní dění sledovali očima jako dva černé korálky. Přiblížil si měkkou látku k nosu a se zavřenýma očima si zhluboka přičichl. Matný odér tabáku a rozlité whisky mu reverenda Wakefielda připomněly tak, jak to nedokázala ani nástěnka plná poznámek.

Častokrát nasával tu konejšivou vůni kolínské Old Spice s tvářmi přitisknutou k hladkému hedvábí, to když ho reverendovy buclaté ruce ochranněsky objímaly a poskytovaly mu bezpečí. Ostatní oblečení starého pána věnoval charitě, avšak s tímto kouskem se rozloučit nedokázal.

Impulzivně si natáhl župan přes nahá ramena a překvapilo ho, jak je teplý. Jako by ho po kůži hladily hebké ruce. Rozkošnický se zavrtával do hedvábí, až si nakonec župan obtáhl kolem těla a nedbale převázal páskem.

Dával bedlivý pozor, aby se vyhnul srážce s Fionou, a přešel po horní chodbě až ke koupelně. Nad vanou visela karma jako strážkyně horkého pramene, nahrbená a věčná. Další z jeho vzpomínek na dětství představoval pravidelný teror, když se křesadlem pokoušel zapálit karmu, aby si ohřál vodu na koupel. Ruce zpocené strachem z exploze a smrti mu neúspěšně klouzaly z kovového křesadla, zatímco mu kolem hlavy varovně syčel plyn.

Už je tomu dávno, kdy tento vynález nahradila automatika. Zapalovač si teď pro sebe pobublával a plynový kroužek pod kovovým krytem zářil a hučel neviditelným plamenem. Roger otočil kohoutkem horké vody, kam až to šlo, a studený otočil do půlky. Potom se postavil před zrcadlo, a než se napustila voda, podrobil své tělo zkoumání.

Před vysokým zrcadlem na zadní straně dveří se narovnal, zatahl břicho a zhodnotil, že vypadá celkem k světu. Tělo má pevné. Upravené. Nohy dlouhé, ale ne vyzáblé. Možná má až příliš šlachovitá ramena. Kriticky se zamračil a zakýval se dlouhým tělem dopředu a dozadu.

Rukou si projel hustým, černým porostem hlavy, dokud nezůstal stát jako kartáč, a představoval si, jak by asi vypadal s vousy

a dlouhými vlasy, jaké nosí někteří z jeho studentů. Působil by oslnivě, či pouze zanedbaně? A možná by si i nechal propíchnout ucho, když už je v tom. Připomínal by piráta, Černovouse či Henryho Morgana. Svraštil obočí a odhalil zuby.

„Grrrr,“ zabručel na svůj odraz.

„Pane Wakefelde?“ odpovědělo zrcadlo.

Roger polekaně uskočil a o vyčnávající nohu starodávné vany se praštil do palce.

„Au!“

„Jste v pořádku, pane Wakefelde?“ zeptalo se zrcadlo. Porcelánová klika zarachotila.

„Samozřejmě!“ vyštěkl popuzeně a zíral na dveře. „Běžte pryč, Fiono, koupu se!“

Z druhé strany dveří se ozvalo chichotání.

„Jú, podruhé za jediný den. Vy jste ale švihák! Chcete se umýt rumovým mýdlem? Jestli ano, najdete ho ve skříni.“

„Ne, nechci,“ zavrčel. Voda už byla napuštěná do půlky a Roger zavřel kohoutky. Náhlé ticho působilo blahodárně a Roger se zhluboka nadechl horké páry. Nad vařící vodou sebou mírně škubnul, rychle ale vstoupil do vany a opatrně se posadil. Cítil, jak se mu orosila tvář a tělem se mu rozlévá teplo.

„Pane Wakefelde?“ Hlas byl zpět a švitořil z druhé strany dveří jako tyranizující čermáček.

„Běžte pryč, Fiono,“ zavrčel mezi zuby a opřel se o stěnu vany. Kolem něj se vznášela všeobjímající pára jako náruč milenky. „Mám všechno, co potřebuji.“

„Ne, nemáte,“ namítl hlas.

„Jistěže mám.“ Pohledem přešel po početné řádce lahvíček, sklenic a doplňků srovnaných na polici nad vanou. „Šampón, tři druhy. Vlasový kondicionér. Pěnu na holení. Žiletku. Mýdlo na obličej. Vodu po holení. Kolínskou. Deodorant. Nechybí mi vůbec nic, Fiono.“

„A co ručník?“ zeptal se sladce hlas.

Roger se zděšeně rozhlédl po koupelně, ve které neležel ani jediný ručník. Zavřel oči, zaťal zuby a pomalu počítal do desíti. Kýženého účinku nedosáhl, a proto pokračoval do dvaceti.

Potom usoudil, že už je schopen odpovědět i bez pěny u úst, a s klidem promluvil.

„Dobrá, Fiono. Položte mi ho za dveře, prosím. A potom, prosím vás... prosím vás, Fiono... odejděte.“

Zvuky za dveřmi zakončily vzdalující se kroky a Roger se s úlevným povzdychem opět zabral do svého vytouženého soukromí. Klid. Ticho. Žádná Fiona.

Nyní byl schopný přemýšlet o svém znepokojivém objevu poněkud objektivněji. Uvědomil si, že ho tajná identita Briannina biologického otce nesmírně zajímá. Soudě podle jeho dcery musí jít o muže nemálo pohledného; stačil mu pouhý zevnějšek k tomu, aby svedl ženu, jakou je Claire Randallová?

O tom, zda nemůže být Brianniným otcem Skot, už přemýšlel. Bydlí – či bydlel – v Inverness? Roger usoudil, že to možné je; Claire se tvářila značně nervózně a působila dojmem, jako by uchovávala tajemství. Ale jak s tím souviselo matoucí přání, s kterým se mu svěřila? Nechce, aby Brianně ukazoval Craigh na Dun a aby jí říkal cokoli o kapitánovi vojáků z Broch Tuarach. Proč, probůh?

Něco ho napadlo a prudce se ve vaně vzpřímil, přičemž se voda rozšplouchala o železné stěny. Co když neměla na mysli jakobitského vojáka z osmnáctého století, ale *pouze jeho jméno*? Co když se muž, jenž se stal v roce 1947 otcem její dcery, rovněž jmenoval James Fraser? Na vysočině to bylo poměrně časté jméno.

Ano, pomyslel si, to by mnohé vysvětlovalo. Claire projevila přání ukázat své dceři kruh z kamenů sama; možná má to místo s jejím záhadným otcem něco společného. Možná ho tam Claire kdysi poznala nebo tam tehdy byla Brianna počata. Roger dobře věděl, že si u kamenného kruhu lidé často domlouvají schůzky. Sám tam na střední škole vozil dívky a spoléhal na to, že jim pohanský duch kamenů pomůže uvolnit zábrany. Pokaždé to za fungovalo.

Náhle se mu před očima vyjevila představa Claire Randallové a jejích bílých končetin zakleslých v divokém zápasu s napjatým tělem rudovlasého muže, dvě těla zmáčená deštěm a pokrytá

vyrvanou trávou, jak se v extázi otáčejí kolem stojících kamenů. Vize byla dovedena do takového detailu, až se Roger rozklepal a po hrudi mu začal stékat pot, který dále vtékal do vařící vody.

Kristepane! Jak se má Claire Randallové podívat do očí, až se příště setkají? A co vlastně řekne Brianně? „Četla jste v poslední době nějakou pěknou knihu?“ „Viděla jste nějaký zajímavý film?“ „Víte, že jste nemanželská?“

Zakroutil hlavou a snažil se utřídit si myšlenky. Pravda byla taková, že nevěděl, co dál. Ocitl se v ošemetné situaci. Nechtěl s ní mít nic do činění, přesto však tak trochu chtěl. Claire Randallová se mu líbila. A Brianna Randallová se mu líbila rovněž – víc než jen líbila, popravdě řečeno. Chtěl ji co nejvíce ochránit před jakoukoliv bolestí, to však zařídit nedokázal. Mohl akorát tak držet jazyk za zuby, dokud Claire Randallová nepodnikne to, co si naplánovala. A pak může akorát tak přispěchat na pomoc se sbíráním střepů.

MATKY A DCERY

Přemýšlela jsem, kolik mrňavých čajoven se v Inverness nachází. High Street je po obou stranách lemována malými kavárnami a obchody se suvenýry, kam až oko dohlédne. Od té doby, co královna Viktorie označila Skotskou vysočinu za své oblíbené místo, se počet turistů mířících na sever neustále zvyšuje. Skoti, zvyklí na to, že se jim z jihu dostává akorát tak ozbrojených vpádů a politických zásahů, se té výzvy chopili skvěle.

Na žádné hlavní ulici v horských městech člověk nemohl ujít víc než pár kroků, aniž by nenarazil na obchod se skotskými specialitami, jakými jsou zvláštní skotský chléb, pěnové bonbony, kapesníčky s vyšívanými bodláky, miniatury skotských dud, hliníkové emblémy klanů, nože na papír připomínající šavli, peněženky na mince ve tvaru skotské kožešiny brašny (některé i s anatomicky věrnými figurkami Skotů) a oko drásající kolekce umělých klanových tartanů, ze kterých lze ušít všechny možné látkové předměty, od čepic, kravat a ubrousků až po obzvláště příšerné pánské slipy ušité ze žluté kostky klanu Buchananů.

Jak jsem si tak prohlížela soupravu utěrek na nádobí s otiskem velmi nepřesně vyobrazené lochneské příšery a názvem písně „Valčík na rozloučenou“, pomyslela jsem si, že má Viktorie co vysvětlovat.

Brianna se pomalu procházela úzkou uličkou obchodu a se zakloněnou hlavou si užasle prohlížela zboží zavěšené na trámčích.

„Myslíš, že jsou pravé?“ ukazovala nahoru na jelení parohy příšroubované ke zdi, jejichž špičky zvědavě mizely v pralese vystavených dud.

„Ty parohy? No ano. Pochybuji, že už výroba plastu pokročila na tak vysokou úroveň,“ odpověděla jsem. „Navíc se podívej, kolik stojí. Cokoliv, co stojí přes sto liber, musí být pravé.“

Brianna vykulila oči a sklonila hlavu.

„Ježíši. Tak to přivezu Jane raději tartan na sukni.“

„Kvalitní vlněný tartan nebude stát o moc méně,“ namítla jsem příkře, „ale rozhodně ho do letadla dostaneme snáz. V tom případě pojďme přímo k výrobcí kiltů, ten bude prodávat nejvyšší kvalitu.“

Začalo poprchávat – jak jinak – a tak jsme si papírové balíčky se suvenýry schovaly pod pláštěnky, na kterých jsem při odchodu prozřetelně trvala. Brianna se náhle uchechtla.

„Jsem zvyklá brát to jako kabát, až jsem zapomněla, že je to ve skutečnosti pláštěnka. Nedivím se, že ji vynalezl Skot,“ dodala, zvedla hlavu a sledovala, jak se jí z kapuce řinou potoky vody. „Copak tady prší pořád?“

„Víceméně ano,“ odpověděla jsem a rozhlédla se, zda nejede auto. „I když jsem si vždycky říkala, že pan Macintosh, vynálezce pláštěnky, musel být pěkná bábovka. Většina Skotů, které jsem znala, byla vůči dešti odolná.“ Rychle jsem se kousla do rtů, ale Brianna si mého prořeknutí nevšimla. Byla zaneprázdněna sledováním po kotníky hluboké říčky, jak vtékala do kanálu.

„Víš co, mami? Měly bychom počkat na přechod. Tady by se nám přecházení nemuselo vyplatit.“

Souhlasně jsem přikývla a následovala ji podél silnice. Srdce mi pod zmáčenou pláštěnkou bušilo přívalem adrenalinu. *Kdy už se k tomu konečně odhodlám?* dožadovala jsem se. *Nemůžu si před ní neustále dávat pozor na pusu a polykat každou větu, kterou načnu. Proč jí to neřeknu?*

Ještě ne, pomyslela jsem si. Nejsem zbabělec – a pokud ano, tak ať. Ještě nenastala ta správná chvíle. Chci, aby nejdřív poznala Skotsko. A ne tohle Skotsko – přemítala jsem, když jsme procházely kolem výlohy s tartanovými botičkami pro batolata – ale venkov. A Culloden. A ze všeho nejvíc jí chci povědět konec příběhu. A k tomu potřebuji Rogera Wakefielda.

Jako bych si ho svým myšlením přivolala. Na levé straně parkoviště jsem zahlédla oranžovou střechu otlučeného Morrise, jak zářil v mlžném oparu jako strážný oheň.

Brianna si ho všimla také – v Inverness se nepohybovalo mnoho automobilů podobné barvy – a ukázala na něj se slovy: „Podívej, mami, není to auto Rogera Wakefielda?“

„Ano, myslím, že je,“ přitakala jsem. Z kavárny na pravé straně ulice se linula vůně čerstvého pečiva, zvětralých sendvičů a kávy splývající s čerstvým deštivým vzduchem. Chytila jsem Briannu za ruku a vtáhla ji do kavárny.

„Začínám mít hlad,“ vysvětlovala jsem. „Objednáme si ještě trochu kakaa a sušenky.“

Bree byla stále dostatečně dětská, aby ji představa čokolády nalákala, a jako mladá dívka byla ochotná jíst téměř kdykoliv. Nic proti mému návrhu nenamítala, posadila se a vzala do ruky zelený jídelní lístek políty čajem.

Žádnou zvláštní chuť na kakao jsem neměla, potřebovala jsem však chvíli na přemýšlení. Naproti přes ulici lemovala parkoviště betonová zeď s nápisem PARKOVÁNÍ POUZE PRO CESTUJÍCÍ NA TRASE SCOTRAIL, pod nímž byla malým písmem dopsána ještě výše pokuty pro ty, kteří zde parkují, aniž by využívali služeb železnice. Pokud Roger nevěděl o zákonech a nařízeních města Inverness něco, co já ne, bylo jisté, že odjel vlakem. Mohl odcestovat kamkoliv, jako nejpravděpodobnější cíl se mi ale zdál Edinburgh nebo Londýn. Ten drahý chlapec bral můj výzkum nadmíru vážně.

I my jsme sem přijely vlakem z Edinburghu. Pokoušela jsem si vzpomenout na jízdní řád, ale už jsem si z něj nic nepamatovala.

„Jestlipak se Roger vrátí večerní linkou?“ přemítala Bree a opakovala moje myšlenky s takovou samozřejmostí, až jsem se zakuckala kakaem. Zjevně na Rogera myslela a pokládala jsem si otázku, jak moc se jí mladý pan Wakefield asi zaryl do mysli.

Jak bylo vidět, značně.

„Napadlo mě,“ navrhla nenuceně, „že bychom mohly Rogeru Wakefieldovi mezitím něco koupit – jako poděkování za projekt, který pro tebe sestavuje.“

„Dobrý nápad,“ odpověděla jsem pobaveně. „Co by podle tebe ocenil?“

Zamračila se na svoje kakao, jako by v něm hledala inspiraci. „To nevím. Něco pěkného. Připadá mi, že se na tom projektu pěkně nadře.“ Pak se na mě podívala a zvedla obočí.

„Proč jsi o to požádala zrovna jeho?“ zajímala se. „Zjišťováním osudů lidí z osmnáctého století se přece věnují určité firmy. Genealogové a podobně. Když tatínek potřeboval rodokmen a neměl čas pátrat sám, vždycky využíval firmu Scot-Search.“

„Ano, já vím,“ řekla jsem a zhluboka se nadechla. Pohybovaly jsme se na tenkém ledě. „Tenhle projekt byl pro... pro tvého tatínka výjimečný. Přál by si, aby na něm pracoval právě Roger Wakefield.“

„Aha.“ Chvíli byla potichu a pozorovala, jak na okno kavárny dopadají kapky třípytivé jako perličky.

„Stýská se ti po tatínkovi?“ zeptala se najednou s nosem za-bořeným do hrnečku a sklopila víčka, aby se na mě nemusela dívat.

„Stýská,“ odpověděla jsem. Přejela jsem prstem po okraji svého nedotčeného hrnečku a utřela z něj kapku rozlitého kakaa. „Úplně ve všem jsme spolu nevycházeli, ale... ano. Jeden druhého jsme si vážili a to už něco znamená. A i přese všechno jsme se měli rádi. Ano, stýská se mi po něm.“

Beze slova přikývla, přikryla mi rukou dlaň a lehce mi ji zmáčkla. Chytila jsem ji za dlouhé, teplé prsty, chvíli jsme seděly ruku v ruce a v tichosti usrkávaly kakao.

„Představ si,“ pravila jsem nakonec a odstrčila židli dozadu, až zaskřípala o linoleum. „Na něco jsem zapomněla. Musím poslat dopis do nemocnice. Chtěla jsem to zařídit cestou do města, ale vytratilo se mi to z paměti. Když si pospíším, stihnu to, ještě než budou odesílat poštu. Co kdybys šla pro ten kilt napřed? Běž přímo za nosem, obchod najdeš na druhém chodníku. Hned jak to na poště vyřídím, doženu tě.“

Bree se zatvářila překvapeně, ale ochotně přikývla.

„Aha. Dobře. A je to na poštu daleko? Vždyť promokneš.“

„Jen se neboj. Pojedu taxíkem.“ Položila jsem na stolec librovou bankovku za jídlo a nasoukala se do pláštěnky.

Ve většině měst obvykle taxíky reagují na dešť náhlým zmi-zením, snad jako by byly rozpustné. V Inverness by však tímto stylem taxikáři vyhynuli. Popošla jsem ani ne o jeden blok, načež jsem před hotelem uviděla stát dva černé taxíky. Nastoupila jsem

do teplého, tabákem provoněného vozu a oddala se pohodlí. V britských taxících je na rozdíl od těch amerických více místa na nohy, poskytují větší pohodlí a také lépe voní; až doteď jsem si neuvědomila, jak moc mi taková maličkost posledních dvacet let chyběla.

„Číslo šedesát čtyři? To je ten starej barák, že jo?“ Přestože topení v taxíku hrálo ostošest, řidič byl až po uši nabalený do šály a tlusté bundy a před ofouknutím mu hlavu chránila bekovka. Pomyslela jsem si, že současní Skotové poněkud vyměkli; dávno jsou ty časy, kdy statní horalové z vysočiny spali ve vřesu oděni pouze do sukně a plédu. Na druhou stranu, já jsem také dvakrát nejásala, když jsem měla ulehnout na holou zem zakrytá jen vlhkým plédem. Kývla jsem na řidiče a auto se se šplouchnutím rozjelo.

Cítila jsem se trochu jako zrádkyně; chystala jsem se vyslechnout Rogerovu hospodyni za jeho nepřítomnosti a ještě k tomu přelstít Bree. Jistě bych však neměla problém s objasňováním svého plánu. Ještě jsem neměla přesně vymyšleno, jak a kdy jim svěřím, co mám na srdci, ale věděla jsem, že správný čas ještě nenastal.

Sáhla jsem do vnitřní kapsy pláštěnky, abych se ujistila, že mi dopis od firmy Scot-Search nevypadl. Frankovu dílu jsem nevěnovala příliš pozornosti, ale jeho oblíbenou firmu jsem znala. Pracovalo v ní několik profesionálních badatelů se specializací na skotskou genealogii; nebyli to lidé, kteří by vám odevzdali rodokmen dokazující vaši spřízněnost s Robertem I. Skotským a záhy hodili věc za hlavu.

Při zkoumání původu Rogera Wakefielda odvedli jako vždy velmi důkladnou a diskrétní službu. Dozvěděla jsem se, kdo byli jeho rodiče a prarodiče, a dostala se až o sedm či osm generací do minulosti. Nevěděla jsem však ještě, co vydrží. To mi poví čas.

Zaplatila jsem taxikáři a vydala se zaplavenou cestičkou k domu starého faráře. Na verandě bylo sucho, a tak jsem měla možnost sklepat ze sebe vodu, ještě než se po zazvonění otevřely dveře.

Fiona mě přivítala úsměvem. Pyšnila se kulatým, radostným obličejem, jehož přirozeným výrazem je úsměv. Měla na sobě džíný

a řasenou zástěru, z jejichž záhybů se linula vůně citrónového čis- tidla a čerstvého pečiva, skoro jako by šlo o vonnou tyčinku.

„No ne, paní Randallová!“ vykřikla. „Mohu vám s něčím po- moct?“

„Myslím, že můžete, Fiono,“ odvětila jsem. „Chci s vámi mlu- vit o vaší babičce.“

„Víš jistě, že ti nic není, mami? Klidně Rogerovi zavolám a pře- sunu výlet na zítra, jestli chceš, abych tu raději zůstala s tebou.“ Brianna postávala u dveří v ložnici pro hosty a nervózně zvedala obočí. Oblékla se do terénu; měla na sobě pohorky, džíny a svetr, ale neodpustila si překrásnou modrooranžovou hedvábnou šálu, kterou jí Frank přivezl z Paříže před dvěma roky – těsně předtím, než zemřel.

„Dokonale se ti hodí k očím, moje malá krásko,“ pochvaloval si tenkrát, když jí omotával šálu kolem ramen. „Oranžová.“ Oslovení „malá krásko“ si ti dva říkali jako vtip, jelikož Bree přerostla Frankových skromných pět stop a deset palců už v pat- nácti letech. Ale říkával jí tak už od dětství a tenkrát se Frank dotkl jejího nosu s něhou, která staré pojmenování doprovázela.

Šála – její modrá část – byla doopravdy stejná jako její oči; jako skotská jezera, letní obloha a mlhavá modř vzdálených hor. Věděla jsem, že si ji chrání, a proto jsem usoudila, že se o Rogera Wakefielda opravdu silně zajímá.

„Ne, zvládnou to tady sama,“ ujistila jsem ji. Mávla jsem smě- rem k nočnímu stolku, na němž stála čajová konvice zateplená pletenou dečkou a stříbrný stojan, ve kterém stály krásně srov- nané studené topinky. „Paní Thomasová mi přinesla čaj a topin- ky. Možná do sebe později kousek dostanu.“ Doufala jsem, že neuslyší škrundání mého prázdného žaludku tlumené peřinou, a zděsila se, jak nevěrohodně asi musím působit.

„Tak dobrá.“ Váhavě se otočila ke dveřím. „Ale z Cullodenu pojedeme rovnou domů.“

„Vůbec si o mě nedělej starosti,“ volala jsem za ní.

Počkala jsem, dokud se dveře nezabouchly, abych měla jistotu, že odešla. Potom jsem sáhla do zásuvky nočního stolku a vytáhla

velkou čokoládovou tyčinku s mandlemi, kterou jsem si uschovala předešlou noc.

Přátelský vztah s mým žaludkem byl obnoven, opřela jsem se o polštář a pozorovala, jak za oknem houstne šedá mlha. Do skla opakovaně narážela špička pučící větvičky citroníku a zvedal se vítr. V ložnici bylo teplo, ústřední topení u nohou postele hučelo, já jsem se však přesto klepala. V Cullodenu musela být zima.

Ne však tak mrazivá jako v dubnu roku 1746, kdy princ Karel vedl své muže do boje, přičemž čelili mrazivé plískanici a hřmotu anglického kanónu. Tehdejší zapisovatelé uvedli, že panovala krutá zima a zranění horalové leželi promáčení krví a deštěm na hromadě vedle padlých a čekali na smilování anglických vítězů. Vévoda z Cumberlandu, jenž velel anglické armádě, se však nad poraženými ani v nejmenším neslitoval.

Mrtvé naložili na hromadu jako klády a spálili, aby se předešlo šíření nákazy. Podle historiků čekal stejný osud i mnoho zraněných, aniž by se jim dostalo vysvobození v podobě poslední kulky. Ti všichni teď leží hluboko v zemi, kam na ně nedosáhne válka ani počasí, pod trávníkem Cullodenu.

Jednou už jsem to místo navštívila. Bylo to před téměř třiceti lety, kdy jsme tu s Frankem trávili líbáanky. Frank už zemřel, a tak jsem se rozhodla ukázat Skotsko své dceři. Chtěla jsem, aby poznala Culloden, ale znovu vkročit na ta smrtící blata by mě nedo-
nutila žádná síla na světě.

Usoudila jsem, že raději zůstanu v posteli, abych té náhlé nevolnosti, která mi zabránila připojit se k Brianně a Rogerovi na jejich výpravě, dodala věrohodnost. Kdybych vstala a řekla si o oběd, paní Thomasová by mě mohla prozradit. Podívala jsem se do zásuvky. Zbývaly v ní tři čokoládové tyčinky a jeden mysteriózní román. S trochou štěstí se mi tu podaří přečkat den.

Román to byl čtivý, ale hukot sílícího víchru za oknem působil hypnoticky a pohodlí zahřáté postele mě ukolébalo. Upadla jsem do poklidného spánku. Zdálo se mi o horských Skotech v kiltech, jak sedí kolem ohně a jejich libozvučný hovor zní jako bzučení včel ve vřesu.

CULLODEN

„Ten má ale protivnou prasečí tvář!“ Brianna se nahnula a fascinovaně si prohlížela figurínu v rudém kabátě, jež z jedné strany vstupní haly informačního centra Cullodenu hrozila návštěvníkům. Figurína jen o několik palců převyšovala pět stop a její napudrovaná paruka směle trčela přes nízké čelo i povislé, do růžova zbarvené tváře.

„Byl to pěkný tlouštík,“ souhlasil Roger pobaveně. „Ale generál to byl skvělý, alespoň ve srovnání s jeho elegantním příbuzným.“ Mávl rukou směrem ke štíhlejší figuríně Karla Eduarda Stuarta na druhé straně haly, která vznešeně hleděla do dálky oděná do modrého, sametového kloboučku s bílou kokardou, a zcela vévodu z Cumberlandu přehlížela.

„Říkalo se mu ‚Řezník Billy‘.“ Roger ukázal na vévodu v bílých pumpkách a zlatě obšivaném kabátu. „A ne pro nic za nic. Kromě toho, co Cumberlandovi muži způsobili tady“ – mávl směrem ven, k rozlehlé, jasně zelené slatině zatížené podmračenou oblohou – „jsou zodpovědní i za tu nejhorší vládu anglického teroru, jakou kdy Skotská vysočina poznala. Pronásledovali přeživší zpátky do hor a cestou pálili a drancovali. Ženy a děti byly odsouzeny k hladovění a muži hynuli na místě – vojáci se ani neobtěžovali zjišťovat, zda vůbec bojovali za Karla. Jeden pamětník o vévodovi prohlásil: ‚Stvořil poušť a nazval ji mírem‘ – a obávám se, že vévoda z Cumberlandu je v těchto končinách stále značně neoblíbenou postavou.“

Byla to pravda. Kurátor muzea se s Rogerem přátelil a vyprávěl mu, že zatímco figurína Bonnieho Prince se těšila uctivé vážnosti, vévodovi byly ze saka neustále odcizovány knoflíky a samotná figurína se nesčetněkrát stala terčem sprostých žertů.

„Jednoho dne sem prý přišel dřív, rozsvítil světlo a objevil v břiše Jeho Vznešenosti zapíchnutou dýku,“ vzpomínal Roger a kývl na malou otylou figurínu. „Prý mu celkem slušela.“

„To bych řekla,“ zamumlala Brianna a s vytaženým obočím si vévodu prohlédla. „Zdejší obyvatelé to pořád berou tak vážně?“

„To si pište. Skoti mají dlouhou paměť a nepatří k nejsmířlivějším národnostem světa.“

„Opravdu?“ Zvědavě se na něj podívala. „Vy jste také Skot, Rogere? Wakefield nezní jako skotské jméno, ale soudě dle způsobu, jakým o vévodovi z Cumberlandu mluvíte...“ Její ústa skrývala náznak úsměvu a Roger si nebyl jistý, zda si z něho nedělá legraci, rozhodl se však odpovědět vážně.

„Ach ano,“ usmál se na ni. „Jsem Skot. Wakefield není mé pravé jméno, víte? Reverend mě tak pojmenoval, když mě adoptoval. Byl to strýček mé matky. Osvojil si mě poté, co byli moji rodiče zabiti ve válce. Mé původní jméno je MacKenzie. A co se týče vévody z Cumberlandu,“ – kývl na okno z tabulkového skla, za kterým byl z dálky vidět památník cullodenského bojiště – „támhle byste našla kámen s rytinou klanu MacKenzie, pod nímž leží pěkná řádka mých příbuzných.“

Natáhl ruku, cvrnknul do zlatého nárameníku a ten se rozhoupal. „Neberu to tak osobně jako jiní, ale nezapomněl jsem.“ Podal jí ruku. „Půjdeme ven?“

Venku byla zima a foukal prudký vítr, jenž rozhýbával dvě vlajky pověšené na sloupech ze strany slatiny. Jedna žlutá, druhá červená; označovaly pozice, na kterých stáli dva velitelé za svými vojsky a čekali na výsledek bitvy.

„Vidím, že se schovávali pěkně vzadu,“ poznamenala Brianna suše. „Tam, kde na ně žádná zbloudilá kulka nemohla.“

Roger zaznamenal, že se Brianna třese, a přitáhl si ji rukou blíže k sobě. Při jejím dotyku pocítil náhlý příval štěstí a měl pocit, že asi brzy vybuchne, pokusil se ale zachovat tvář a vrátil se k historickému výkladu. „Tímto způsobem tenkrát velitelé vedli bitvy – zezadu. A zvláště Karel, ten na konci boje utekl tak rychle, že za sebou nechal svůj stříbrný piknikový set.“

„Piknikový set? On si přinesl do bitvy piknikový set?“

„No áno.“ Roger zjistil, že před Briannou svůj skotský původ s oblibou zdůrazňuje. Obvykle se zuby nehty snažil svůj přízvuk zakrývat vysokoškolskou mluvou, která mu dobře sloužila na

univerzitě. Když si ale všiml, jak zářivě se Brianna usměje po každé, když tak Roger promluví, zcela svůj přízvuk osvobodil.

„Víte, proč mu Angličané říkali ‚Bonnie Prince Charlie‘?“ nadhodil Roger. „Angličané si myslí, že je to přezdívka, která dokazuje, jak moc ho jeho stoupenci zbožňovali.“

„A ne snad?“

Roger zavrtěl hlavou. „Ne, tak to není. Jeho stoupenci mu říkali Prince *Tcharlach*“ – vyslovil to slovo pečlivě – „což gaelsky znamená Karel. *Tcharlach mac Seamus*, ‚Karel, syn Jakubův.‘ Velmi formální a uctivé. Gaelské *Tcharlach* zní ovšem zatraceně podobně jako anglické jméno ‚Charlie‘.“

Brianna se pousmála. „Takže jemu tak vlastně nikdy nikdo neříkal?“

„Tehdy ne.“ Roger pokrčil rameny. „Ale v dnešních dobách samozřejmě ano. Je to jedna z těch malých historických chyb, které se časem stanou fakty. Takových je spousta.“

„A to jste historik!“ dobírala si ho Brianna.

Roger se usmál na půl úst. „Právě proto to vím.“

Pomalou se procházeli po šterkových cestičkách, které vedly bojištěm, a Roger Brianně ukazoval pozice jednotlivých regimentů, popisoval jí průběh bitvy a neopomněl ani pár krátkých anekdot o velitelích.

Zatímco se procházeli, vítr utichl a na bitevním poli zavládlo ticho. Postupně utichala i jejich konverzace, až nakonec jen sem tam prohodili pár slov, a to velmi tiše, téměř šeptem. Obloha byla od jedné strany horizontu k druhé šedá a zamračená a všechno pod ní jako by oněmělo. Ozýval se jen šepot slatiny mluvící hlasy mužů, kteří v ní leželi.

„Tomuto místu se říká Studna smrti.“ Roger se shrbil nad malou studánkou. Měřila v průměru sotva jednu stopu, bylo to malinké jezírko s tmavou vodou lemovanou kameny. „Zemřel zde jeden z náčelníků horských klanů. Jeho stoupenci mu omyli krev z tváře právě vodou z tohoto pramene. A tady jsou hroby jednotlivých klanů.“

Náhrobky klanů byly tvořeny velkými balvany z šedé žuly porostlými lišejníkem a zaoblenými vlivem drsného počasí. Seděly

v drnech jemné trávy a byly roztroušené u kraje slatiny. Každý nesl jediné jméno. Některé rytiny byly vlivem počasí tak vybledlé, že se ani nedaly přečíst. MacGillivray. MacDonald. Fraser. Grant. Chisholm. MacKenzie.

„Podívejte,“ upozornila ho Brianna téměř šeptem a ukázala na jeden z kamenů. Ležela u něj malá hromádka šedozelených větviček, ve kterých bylo zapleteno pár povadlých jarních květin.

„Vřes,“ poznamenal Roger. „V létě je vidět častěji, to vřes kvete – v létě jsou podobné větvičky vidět před každým náhrobkem. Fialové, sem tam i větvička bílého vřesu. Bílý symbolizuje štěstí a království. Spolu s bílou růží to byl Karlův symbol.“

„Kdo je sem dává?“ Brianna podřepla vedle cestičky a jemnými prsty se dotkla spletence.

„Turisté.“ Roger si dřepnul vedle ní. Prsty přešel po vybledlých písmenech na kameni – FRASER. „Potomci mužů, kteří zde byli zabiti. Nebo jen ti, kteří na ně rádi vzpomínají.“

Ze strany se na něj podívala a vlasy jí zakryly tvář. „Taky jste sem někdy položil vřes?“

Pohlédl dolů a usmál se na své ruce, jež mu visely mezi koleny.

„Ano. Sice je to poněkud sentimentální, ale dělám to.“

Brianna se obrátila směrem k houští, které z jedné strany lemovalo stezku uprostřed slatiny.

„Ukažte mi, kde je vřes,“ požádala.

Cestou domů se melancholie nad Cullodenem vytratila, ale pocit sdíleného sentimentu přetrvával. Bavili se spolu a smáli jako staří přátelé. Brianna navrhla Rogerovi tykání.

„Škoda, že s námi nemohla jít i matka,“ poznamenala Brianna, když zabočovali na silnici vedoucí k penzionu, kde byly Randallovy ubytovány.

Roger sice ke Claire Randallové choval náklonnost, ani v nejmenším však nelitoval, že s nimi nemohla jet také. Pomyslel si, že ve třech už by si tak dobře nepopovídali. Alespoň však souhlasně zamručel a o chvíli později se zeptal: „Jak je vůbec mamince? Snad jí není moc zle.“

„Ale ne, jenom trochu nevolno od žaludku – alespoň to tvrdí.“ Brianna se na chvíli zamračila, potom se otočila k Rogerovi

a zlehka se dotkla jeho nohy. Ucítel, jak se mu svaly mezi kolenem a tříselem rozechvěly, a jen s nesmírným úsilím se mu dařilo poslouchat, co říká. Stále mluvila o své matce.

„... myslíš, že je v pořádku?“ domluvila. Zavrtěla hlavou, a i v matném světle auta bylo vidět, jak se její vlasy zaleskly mědí. „Já nevím. Připadá mi nějaká ustaraná. Ne přímo nemocná – spíš jako by měla z něčeho obavy.“

Roger ucítel náhlou tíhu v žaludku.

„Hm,“ řekl. „Možná je to jen tím, že je tak daleko od domova. Jistě to přejde.“ Zastavili před malým kamenným domem paní Thomasové a Brianna se na něj vděčně usmála.

„Bylo to skvělé, Rogere,“ rozplývala se a lehce se dotkla jeho ramene. „Ale mamčině projektu jsme moc nepomohli. Mohla bych ti pomoci se špinavou prací?“

Rogerovi se zvedla nálada a usmál se na ni. „To by se dalo zařídit. Chceš se mnou zítra projít garáž? Jestli toužíš po špině, větší nikde jinde nenajdeš.“

„Výborně,“ usmála se. Naklonila se k autu, aby se na něj ještě jednou podívala. „Třeba nám s tím matka pomůže.“

Cítel, jak mu tuhne tvář, nepřestával se ale galantně usmívat.

„Jistě,“ odповěděl. „Skvělé. Já také doufám.“

Následující den navštívila Rogera na faře pouze Brianna.

„Maminka šla do knihovny,“ vysvětlovala. „Prochází staré telefonní seznamy. Hledá číslo na nějakého známého.“

Rogerovi při těch slovech poskočilo srdce. Předešlou noc se díval do reverendova telefonního seznamu. Našel tam tři místní kontakty se jménem „James Fraser“ a dva s jinými křestními jmény, nicméně s prostřední iniciálou „J“.

„Snad ho najde,“ podotkl a snažil se tvářit nenuceně. „Víš jistě, že mi chceš pomáhat? Je to nudná, špinavá práce.“ Roger se na ni pochybovačně zadíval, Brianna ale přikývla; ta představa ji nijak neznepokojovala.

„Já vím. Občas jsem tátovi pomáhala. Probírali jsme se starými záznamy a poznámkami. Navíc je to přece mámin projekt. Tohle je to nejmenší, jak ti můžu pomoci.“

„Dobrá.“ Roger se zadíval na svou bílou košili. „Ještě se převléknu a pak se na to vrhneme.“

Dveře od garáže zaskřípaly a vzdaly se osudu. Zprudka se otevřely dokořán a zvedla se oblaka prachu a pilin.

Brianna si mávala rukama před obličejem a rozkašlala se. „Ach!“ vykřikla. „Kdy tu naposledy někdo byl?“

„Soudím, že před dávnými věky,“ odpověděl Roger nepřítomně. Posvítíl baterkou na vnitřek garáže a krátce osvítíl hromady papírových krabic a dřevěných bedýnek, staré truhly polepené odlupujícími se cedulkami a beztvare hroudy zabalené do cely. Sem tam vykukovaly z tmavé hromady nohy od nábytku jako kostry malých dinosaurů vyčnívající ze svých zkamenělých obydlí.

Uprostřed všech těch krámů zela škvíra. Roger do ní nahlédl a záhy zmizel v tunelu plném prachu a stínů. Jeho kroky doprovázelo pouze bledé světlo baterky, které se přerušovaně objevovalo na stropě. Konečně s vítězným výkřikem zatahal za konec provazu visícího ze stropu a garáž byla znenadání osvětlena nepřiměřeně velkou žárovkou.

„Tudy,“ pobídl ji Roger. Rychle se objevil a chytil Briannu za ruku. „Vzadu je kousek volného místa.“

U zadní stěny stál starodávný stůl. Původně to byl možná nejhezčí kousek jídelny reverenda Wakefielda. Během let zjevně prošel několikanásobnou reinkarnací na kuchyňskou linku, ponk, kozu na řezání a stůl na malování, až se nakonec dočkal odpočinku v této zaprášené svatyni. Nad ním se nacházelo pavučinami poseté okno, které na oprýskaný povrch stolu vpouštělo matné světlo.

„Tady můžeme pracovat,“ navrhl Roger, trhnul stolem, aby z něj shodil veškerý nepořádek, a oprášil ho velikým kapesníkem. „Posaď se a já se podívám, jestli jde otevřít okno. Jinak se tady udusíme.“

Brianna přikývla, ale místo aby si sedla, začala zvědavě šťouchat do nejbližší hromady krámů. Roger se snažil vytáhnout zdeformovaný okenní rám a slyšel, jak za ním Brianna čte cedulku na jedné z krabic. „Je tu napsáno 1930-33,“ četla. „A tady je 1942-46. Co to je?“

„Deníky,“ odpověděl Roger hekavě, zatímco cpal lokty mezi okno a umazaný parapet. „Můj otec – totiž reverend – si vedl deník celý život. Psal ho každý večer po večeři.“

„Vypadá to, že měl o čem psát.“ Brianna několik krabic sundala a položila stranou, aby si mohla prohlédnout další vrstvu. „Tady je několik krabic popsanych jmény – ‚Kerse‘, ‚Livingston‘, ‚Balnain‘. Farníci?“

„Ne. Vesnice.“ Roger na chvíli zanechal snahy a vydýchal se. Otřel si čelo a umazal si rukáv od košile. Oba na sobě měli našťestí staré oblečení vhodné k prohrabávání špíny. „To budou poznámky k historii jednotlivých vesnic vysočiny. Z některých těch krabic vznikly knihy. Našla bys je v obchodech se suvenýry po celé vysočině.“

Obrátil se k policiče, z níž visela řada rozpadajících se nástrojů, a natáhl se pro veliký šroubovák, který mu měl pomoci s útokem na okno.

„Hledej krabice s názvem ‚farní záznamy‘,“ radil. „Nebo názvy vesnic v okolí Broch Tuarach.“

„Já žádné vesnice v okolí neznám,“ namítla Brianna.

„Ach ano, já zapomněl.“ Roger zastrčil šroubovák za roh okenního rámu a začal odstraňovat vrstvy pradávnej barvy. „Hledej jména Broch Mordha... hm, Mariannan a... ano, Svatá Kilda. Je jich víc, ale vím, že v těchhle stály vysoké kostely, které byly později uzavřeny či strženy.“

„Podívám se.“ Brianna odhrnula zavěšený kus plachty a s hlasitým výkřikem uskočila.

„Co je? Co se děje?“ Roger se s napřaženým šroubovákem odvrátil od okna.

„Já nevím. Když jsem sáhla na plachtu, něco tam zašramotilo.“ Brianna ukázala na plachtu a Roger s úlevou sklonil šroubovák.

„A to je všechno? Pravděpodobně myš. Možná krysa.“

„Krysa! Ony tu jsou krysy?“ Briannu toto zjištění značně rozrušilo.

„Doufejme, že ne, protože jestli ano, mohly nám rozkousat záznamy, které hledáme,“ strachoval se Roger. Podal jí baterku. „Na, posviť do všech tmavých koutů. Aspoň se pak nepolekáš.“

„Mockrát děkuji.“ Brianna převzala baterku, stále ale sledovala hromadu krabic s odporem.

„Tak prosím,“ popohnal ji Roger. „Nebo snad chceš, abych na místě složil myši satiru?“

Brianna se zeširoka usmála. „Myši satiru? Co to je?“

Roger s odpovědí vyčkával a znovu se pokusil otevřít okno. Tlačil na něj, dokud neucítil, že mu bicepsy napínají košili. Nakonec okno s uší rvoucím skřípotem povolilo a šestipalcovou mezerou, která vznikla, zavanul dovnitř osvěžující chladný vánek.

„Bože. Hned je to lepší.“ Dramaticky se ovíval a zasmál se na Briannu. „Tak. Pustíme se do práce?“

Podala mu baterku a o krok ustoupila. „Co kdybys krabice našel sám a já je potom roztřídila? A co je to ta myši satira?“

„Zbabělče,“ řekl a ohnul se k harampádí za plachtou. „Myši satira je starý skotský zvyk. Když měl někdo v domě či ve stodole krysy nebo myši, mohl je vyhnat tím, že jim složil báseň – či píseň – o tom, jak mizernou potravu najdou tady a jak skvěle by se najedly jinde. Stačilo jim poradit, kam jít a jak se tam dostat, a pokud byla satira dostatečně povedená – odešly.“

Vytáhl papírovou krabici s cedulkou JAKOBITÉ – RŮZNÉ, položil ji na stůl a jal se zpívat:

*„Vás myši je tu přemnoho,
na jídlo pro muže jednoho.
Klid'te se, klid'te.“*

S žuchnutím krabici pustil a na Briannino chichotání odpověděl úklonem. Pak se otočil zpět k policím a pokračoval mohutným hlasem:

*„Ke Campbellovi se přestěhujte,
bez koček si ponocujte,
tam zelí roste zelený.“*

*Tam nACPěte si bříška,
buclatá bude myška.
Klid'te se, myši, klid'te!“*

Brianna se pochvalně zaculila. „To sis právě vymyslel?“

„Samozřejmě.“ Roger na stůl postavil další zdobenou krabici. „Správná satira musí být vždycky původní.“ Vrhł pohled na hojnou řádku krabic. „Po odrecitování by neměla zůstat myš v okruhu několika mil.“

„Budu na to spoléhat.“ Brianna si z kapsy vyndala zavírací nůž a přeřízla lepicí pásku, která uzavírala nejvýše položenou krabici. „Měl bys nám ji přijít zazpívat i do našeho penzionu. Maminka je přesvědčená, že máme v koupelně myš. Něco se jí prokousalo krabičkou na mýdlo.“

„Bůh ví, co je zapotřebí k vyhnání myši, která pojídá celá mýdla. Nejspíš by na to moje schopnosti nestačily.“ Odkutálel zpoza balancujícího štosu prastarých encyklopedií roztrhanou kulatou podušku a prásknul s ní vedle Brianny. „Na. Projdi farní matriky, ty se čtou snadno.“

V přátelském duchu pracovali celé dopoledne. Sem tam je překvapila zajímavá pasáž, zbloudilá rybenka či vzdouvající se oblaka prachu, jinak ale nic, co by zásadně přispělo k jejich projektu.

„Měli bychom si udělat přestávku na oběd,“ rozhodl Roger nakonec. Cítil silnou nechuť vracet se domů, kde by byl znovu vydán Fioně na milost, ale Brianně už kručelo v břicho skoro stejně nahlas jako jemu.

„Dobře. Po obědě můžeme pokračovat, jestli už nejsi moc vyčerpaný.“ Brianna se postavila a protáhla si ruce, kterými se téměř dotýkala krokví staré garáže. Utřela si ruce do nohavic od džínů a začala se prodírat haldami krabic.

„Podívej!“ U dveří se náhle zastavila. Rogera, který šel za ní, to zaskočilo a byl se nucen zastavit tak rychle, že se nosem málem dotkl jejího temene.

„Co se děje?“ zeptal se. „Snad ne další myš?“ S potěšením sledoval, jak jí slunce ozářilo cop, jenž se zablýštil zlatem a mědí. Obklopovala ji nepatrná zlatá svatozář a v poledním slunci, které zvýrazňovalo její profil s dlouhým nosem, působila dojemem, jako by přicestovala ze středověku; hotová Panna Marie z archivu.

„Ne. Podívej se na tohle, Rogere!“ Ukázala na lepenkovou krabici uprostřed haldy. Po straně na ní bylo reverendovou pevnou rukou napsáno jediné slovo „Randall“.

Roger pocítil náhlý příval vzrušení a předtuchy. Brianna nadšení nepředstírala.

„Možná je v té krabici to, co hledáme!“ vykřikla. „Maminka říkala, že se o to můj otec zajímal. Třeba se na to reverenda taky vyptával.“

„Je to možné.“ Roger usilovně potlačoval náhlý příval hrůzy, který ho při pohledu na jméno obklopil. Poklekl, aby krabici vytáhl. „Vezmeme si ji dovnitř. Po obědě se do ní podíváme.“

Když krabici v reverendově pracovně otevřeli, našli v ní podivnou směsici rozličných věcí. Ukrývala staré fotokopie stránek z několika farních matrik, dva nebo tři armádní seznamy branců, množství dopisů a zmačkaných papírů, malý tenký zápisník v obalu z šedé lepenky, balíček starých fotografií se stočenými rohy a tlustou složku se jménem „Randall“ na obalu.

Brianna složku zvedla a otevřela. „To je tatínkův rodokmen!“ zvolala. „Podívej.“ Podala složku Rogerovi. Uvnitř našel dva listy tuhého pergamenu s čárami rodové linie vedoucím dolů a do stran. Rodokmen začínal rokem 1633 a poslední zápis na spodku druhé strany zněl:

**Frank Wolverton Randall m.,
Claire Elizabeth Beauchampová, 1937**

„Končí to ještě před tvým narozením,“ zamumlal Roger.

Brianna se mu dívala přes rameno, zatímco prstem pomalu přejížděl po linkách genealogické tabulky. „Ten rodokmen už jsem jednou viděla. Tatínek měl ve své pracovně kopii. Ukazoval mi ji každou chvíli. Na té jeho jsem ale byla napsaná také. Tahle musela být pořízena dřív.“

„Možná pro něj reverend také prováděl výzkum.“ Roger vrátil Brianně složku a zvedl z hromady na stole jeden z papírů.

„Mělo by ti připadnout dědictví,“ poznamenal. Ukázal na erb otisknutý v hlavičce papíru. „Povolávací rozkaz. Podepsán Jeho Veličenstvem králem Jiřím II.“

„Jiřím II.? Probůh, ten vládl ještě před Americkou revolucí.“

„Dávno před ní. Je datován rokem 1735. Na jméno Jonathan Wolverton Randall. Znáš to jméno?“

„Ano.“ Brianna přikývla a do tváře jí spadl nezbedný pramínek vlasů. Bezděčně ho odhrnula a vzala dopis do ruky. „Tatínek se o něm čas od času zmínil. Byl jedním z mála předků, o nichž něco věděl. Působil jako kapitán v armádě, která bojovala u Cullodenu proti princovi Karlovi.“ Vzhledla k Rogerovi a zamrkala. „Dokonce mám pocit, že v bitvě padl. Tam by ho ale nepohřbili, že ne?“

Roger zavrtěl hlavou. „Nemyslím si. Angličané po skončení boje důkladně uklízeli. Většinu svých mrtvých odvezli pohřbit domů – tedy alespoň důstojníky.“

Další poznámku mu předkázala Fiona, když se náhle zjevila ve dveřích. V ruce držela prachovku jako bitevní vlajku.

„Pane Wakefielde,“ volala. „Nějaký chlap si přijel pro reverendovo auto, ale nemůže ho nastartovat. Prosí vás, jestli byste mu s tím nepomohl.“

Roger provinile vyskočil. Baterii odnesl do garáže na vyzkoušení a stále ležela na zadním sedadle jeho Morrisu. Není divu, že reverendovo auto nejde nastartovat.

„Musím to jít vyřešit,“ oznámil Brianně. „Obávám se, že to může chvíli trvat.“

„To nevadí,“ usmála se na něj a zúžila své modré oči. „Také bych měla jít. Matka už se jistě vrátila. Chtěly bychom se jít podívat na Clava Cairns, jestli nám zbude čas. Děkuji za oběd.“

„Bylo mi potěšením. I Fioně.“ Roger zalitoval, že jí nemůže nabídnout svůj doprovod, povinnost ho však volala. Podíval se na papíry rozložené po stole, srovnal je a uložil zpátky do krabice.

„Na,“ podal jí je. „Tohle všechno jsou vaše rodinné záznamy. Vezmi si je. Třeba budou tvoji maminku zajímat.“

„Opravdu? Tak děkuji, Rogere. Víš to jistě?“

„Naprosto,“ odvětil a opatrně položil složku s genealogickou tabulkou navrch. „Počkej ještě. Něco si možná nechám.“ Zpoza povolávacího rozkazu vykukoval růžek šedého zápisníku. Vytáhl ho a urovnal rozházené papíry zpátky do krabice. „Vypadá to jako jeden z reverendových deníků. Nevím, co dělá zrovna tady, ale raději ho uložím k ostatním. Historická společnost se vyjádřila, že je chtějí kompletní.“

„Jistě.“ Brianna se zvedla k odchodu a krabici si tiskla k hrudi. Na chvíli zaváhala a podívala se na něj. „Chtěl bys... chtěl bys, abych přišla znovu?“

Roger se na ni usmál. Vlasy jí zdobila pavučina a kořen nosu měla umazaný.

„Po ničem netoužím víc,“ odpověděl. „Tak zítra, ano?“

Roger na reverendův deník nepřestával myslet ani během zdlouhavé opravy starého auta, ani při návštěvě odhadce nábytku, který přišel roztrždit cenné starožitnosti od harampádí a stanovit cenu reverendova nábytku do dražby.

Třídění reverendovy pozůstalosti v Rogerovi vyvolalo neklidnou melancholii. Vždyť se koneckonců odklizením bezcenných starožitností zbavoval svého vlastního mládí. Po večeři si na chvíli sedl do pracovny a vytáhl deník. Nevěděl, zda ho k tomu přiměla zvědavost ohledně Randallových, či pouhá touha obnovit tenké spojení s mužem, který byl tolik let jeho otcem.

Deníky byly vedeny úzkostlivě. Rovné, inkoustem psané řádky zaznamenávaly všechny zásadní události fary a komunity, již byl reverend Wakefield tolik let součástí. Když se dotkl prostého šedého zápisníku a prohlédl si jeho stránky, vytanula Rogerovi před očima živá představa reverenda s plešatou hlavou lesklou ve světle stolní lampičky, jak pečlivě zaznamenává události dne.

„Tak vypadá disciplína,“ vysvětloval kdysi Rogerovi. „Když se pravidelně věnuješ něčemu, při čem se ti srovnává mysl, má to pro tebe veliké výhody. Katoličtí mniši slouží mše každý den ve stanovený čas, kněží zas mají své breviáře. K tak nekompromisní oddanosti sice bohužel nemám vůli, ale k čisté mysli mi pomáhá,

když zapisuji, co se přes den událo. Pak můžu své večerní modlitby odříkávat s klidným svědomím.“

S klidným svědomím. Roger si přál, aby byl podobné ukázněnosti také schopný, ale klid ho nenavštívil od té doby, co na reverendově stole objevil ony útržky.

Náhodně otevřel zápisník a pomalu obracel stránky, hledaje zmínku o jménu „Randall“. Data na obálce zápisníku uváděla leden až červen roku 1948. To, co Brianně řekl o historickém spolku, byla sice pravda, nebyl to však hlavní důvod, proč si knihu ponechal. V květnu roku 1948 se Claire Randallová vrátila po svém tajuplném zmizení. Reverend znal Randallovy dobře, tak pozoruhodnou událost musel ve svém deníku jistě zaznamenat.

A také že ano. Zápis ze 7. května:

„Dnes mě navštívil Frank Randall. Chtěl se mnou probrat rozruch kolem jeho ženy. Nadmíru znepokojivé! Včera jsem ji viděl – zdála se mi křehoučká, oči upřené – těžko se mi s tou ubohou ženou povídalo, ale byla zcela při smyslech.

A jako by nestačilo, čím si prošla – ať to bylo cokoliv, lidé šíří příšerné drby – doktor Bartholomew ještě vypustil informaci, že je těhotná. Pro Franka je to těžké – a pro ni samozřejmě také! Budu se za oba modlit.

Paní Grahamová je tento týden nemocná – mohla si zvolit lepší chvíli. Příští týden pořádáme bleší trh a verandu máme plnou starých hadrů...

Roger rychle přelistoval stránky ve snaze najít další zmínky o Randallových. Našel záznam ze stejného týdne.

„10. května – Frank Randall přišel na večeři. Snažím se s nimi co nejvíce veřejně přátelit, s ním i jeho ženou. Skoro každý den s ní hodinu hovořím a snažím se dopátrat něčeho, co by přehlušilo všechny ty drby. Je mi jí až líto, šušká se, že je dementní. Ale jak znám Claire Randallovou, více by ji urazila pomluva, že je šílená, než že nemá morálku – musí se tyto dvě vlastnosti vzájemně vylučovat?

Opakovaně se z ní snažím dostat podrobnosti o jejím zážitku, ona o něm ale nemluví. O jiných záležitostech mluví rozumně, ale vždy při tom působí dojmem, že myslí na něco jiného.

Musím si poznamenat, abych v neděli promluvil o škodlivosti pomluv – ačkoliv se obávám, že kázáním k případu akorát přitáhnu pozornost a tím vše jedině zhorším. “

„12. května... Nemohu se zbavit dojmu, že Claire Randallová vůbec není vyšinutá. Pomluvy jsem samozřejmě slyšel, ale její chování ani v nejmenším nevypovídá o tom, že by byla jakkoliv labilní.

Myslím si ale, že v sobě uchovává nějaké příšerné tajemství, takové, které si člověk bere do hrobu. Opatrně jsem to před Frankem nadhodil. Zdržel se komentáře, ale jsem přesvědčený, že s ním o tom mluvila. Alespoň jsem ho ujistil, že jsem jim kdykoliv ochoten pomoci. “

„14. května – Návštěva Franka Randalla. Velmi matoucí. Požádal mě o pomoc, ale nerozumím proč. Zdálo se to pro něj být velice důležité. Úzkostlivě se drží zpátky, je jako napnutá struna. Bojím se, co se stane, až praskne – pokud k tomu dojde.

Claire chce cestovat. Frank ji tento týden odveze do Londýna. Ujistil jsem ho, že mu veškeré výsledky pošlu v dopise na jeho univerzitní adresu. A jeho ženě ani muk.

Odhallil jsem několik zajímavostí o Jonathanu Randallovi, ačkoliv nemám ponětí, jakou má s tím vším Frankův předek spojitost. O Jamesi Fraserovi, jak už jsem Frankovi řekl – ani řádek. Naprostá záhada. “

Naprostá záhada. V mnoha směrech, pomyslel si Roger. O co Frank Randall reverenda požádal? Aby zjistil co nejvíc informací o Jonathanu Randallovi a Jamesi Fraserovi, jak se zdá. Claire tedy svému muži o Jamesi Fraserovi pověděla – alespoň něco, ne-li všechno.

Ale jaká mohla nastat spojitost mezi kapitánem anglické armády, který v roce 1746 zahynul u Cullodenu, a mužem, jehož

jméno je neoddělitelně spjaté se záhadou Clairina zmizení v roce 1945 a ještě větší záhadou ohledně Briannina původu?

Zbytek deníku popisoval obvyklé záležitosti kolem fary; chronické opilství Dericka Gowana, jež vyvrcholilo na konci května, kdy zmíněného vylovili z řeky Ness jako vodou nasátou mrtvolu; narychlo uspořádanou svatbu Maggie Brownové a Williama Dundeeho měsíc před křtinami jejich dcery Juny; operaci slepého střeva paní Grahamové a reverendovy následné potíže s přívalem jídla od velkorysých návštěvnic fary – Herbert, reverendův tehdejší pes, byl jejich pozorností obzvláště potěšen.

Roger pročetl stránky, a když si četl o reverendově čilém zájmu oživit své ovečky, jak je starý farář nazýval, zjistil, že se usmívá. Prohlížel si stránky a přeskakoval je, až málem přehlédl poslední záznam týkající se přání Franka Randalla.

„18. června – Frank Randall mi poslal krátký vzkaz. Psal v něm, že je zdraví jeho ženy poněkud vratké, že je těhotenství rizikové, a žádal mě, ať se za ně modlím.

Odpověděl jsem mu ujištěním, že to rozhodně učiním, a popřál jsem oběma hodně štěstí. Připojil jsem i poslední informaci, kterou jsem pro něj měl. Nechápu, k jakému užitku mu bude, ale to už musí posoudit on sám. Napsal jsem mu o překvapivém nalezení hrobu Jonathana Randalla ve Svaté Kildě a zeptal jsem se ho, zda mu mám náhrobek vyfotografovat.“

A to bylo vše. Žádnou další zmínku o Randallových ani o Jamesi Fraserovi nenašel. Roger položil knížku a promnul si spánky. Z těch ručně popsanych, nahuštěných stránek ho malinko rozbolela hlava.

Utvrdil se v tom, že s celou záležitostí má cosi do činění muž jménem James Fraser, jinak byla ale neproniknutelná jako dřív. Co s tím má probůh společného Jonathan Randall a proč je pohřben ve Svaté Kildě? Povolávací rozkaz udával rodiště Jonathana Randalla v oblasti Sussexu. Jak mohl skončit na tak vzdáleném skotském hřbitově? Pravda, zas tak daleko od Cullodenu to není, ale proč ho neodvezli zpátky do Sussexu?

„Budete dnes ještě něco potřebovat, pane Wakefelde?“ Fionin hlas ho probral z neplodného přemítání. Vzpřímil se, zamrkal a spatřil Fionu s koštětem a utěrkou v ruce.

„Prosím? Hm, ne. Ne, děkuji, Fiono. Ale co tu ještě děláte s tím koštětem? Snad neuklízíte i takhle pozdě večer?“

„Dnes přijdou ženy z kostela,“ vysvětlovala Fiona. „Vzpomínáte si? Říkal jste jim, že můžou svá pravidelná měsíční setkání pořádat tady. Chci tu před tím ještě trochu poklidit.“

Ženy z kostela? Rogerovi se při představě, jak se do domu valí čtyřicet hospodyň sršících soucitem a oblečených do svetříků, umělých perel a tvídu, podlomily nohy.

„Dáte si s nimi také čaj?“ zajímala se Fiona. „Reverend s nimi vždy popíjel.“

Roger si představil, jak dělá společnost Brianně Randallové a zároveň ženám z kostela, a usoudil, že není schopen něco takového vstřebat.

„Hm, ne,“ prohodil náhle. „Mě... mě zítra čekají povinnosti.“ Ruka mu spadla na telefon napůl pohřbený pod haldami na reverendově stole. „Teď mě omluvte, Fiono, musím si zavolat.“

Brianna se vrátila do ložnice celá rozesmátá. Vzhledla jsem od knihy a zvědavě zvedla obočí.

„Volal ti Roger?“ hádala jsem.

„Jak jsi to poznala?“ Na chvíli se zatvářila popuzeně, ale potom se zasmála a shodila ze sebe župan. „Aha, protože je to jediný mužský, kterého v Inverness znám?“

„Jen jsem usoudila, že ti asi nevolal žádný z tvých kamarádů z Bostonu,“ podotkla jsem. Podívala jsem se na hodiny, které stály na stole. „V tuhle hodinu určitě ne. To jsou všichni na fotbalovém tréninku.“

Brianna tu poznámku ignorovala a přikryla si nohy peřinou. „Roger nás pozval, ať se s ním jedeme podívat do vesnice s názvem Svatá Kilda. Prý tam mají zajímavý starý kostel.“

„Slyšela jsem o ní,“ zívla jsem. „Dobrá, proč ne? Vezmu si s sebou herbář, třeba najdu čičorku pestrou – slíbila jsem ji doktoru Abernathymu k jeho výzkumu. Ale jestli máme zítřejší den

strávit obcházením starých náhrobků, vypínám lampičku. Vykopávání minulosti je namáhavá práce.“

Brianně se cosi mihlo ve tváři a myslela jsem, že něco řekne. Nakonec však jen přikývla a natáhla se k lampičce. Její ústa prozrazovala, že se stále potají směje.

Dívala jsem se k temnému stropu a poslouchala, jak se její převalování postupně mění v pravidelný rytmus spícího dechu. Tak Svata Kilda? Nikdy jsem tam nebyla, ale tu vesnici jsem znala. Jak Brianna říkala, stojí tam starý kostel, již dávno opuštěný a mimo turistické trasy – navštěvují ho jen příležitostní dějepisci. Možná je to příležitost, na kterou jsem čekala, že?

Budu mít Rogera a Briannu pěkně pohromadě, o samotě a nebude hrozit, že mě něco přeruší. A možná to je vhodné místo, kde jim to oznámit – mezi dávno zesnulými farníky ze Svate Kildy. Roger ještě nepotvrdil místa úmrtí ostatních mužů z Lallybrochu, ale je poměrně jasné, že z cullodenského bojiště odcházeli po svých, a právě to jsem potřebovala vědět. Tím pádem mohu Bree prozradit i samotný konec.

Při pomýšlení na rozhovor, který mě čeká, mi vyschlo v ústech. Kde mám jen najít slova? Zkusila jsem si představit, jak to asi proběhne, co jim řeknu a jak na to budou reagovat, ale představivost mi vypověděla službu. Víc než kdy dřív jsem litovala svého slibu Frankovi, že reverendovi Wakefieldovi nikdy nepišu. V opačném případě by už to teď věděl alespoň Roger. Nebo možná ne, jelikož by mi reverend nejspíš nevěřil.

Neklidně jsem se otočila a pátrala po jakékoliv inspiraci, nakonec mě ale přemohla únava. Podlehla jsem jí, otočila se na záda a zavřela oči. Jako by mé myšlenky přivolaly reverendovu duši, v polospánku mi ještě přišla na mysl biblická citace: *Nedělejte si starost o zítřek*, šeptal mi reverend do ucha, *zítřek bude mít své starosti*. A pak jsem usnula.

Probudila jsem se ve tmě plné stínů, s prsty zarytými do povlečení, se srdcem bijícím silou, která mnou otřásala jako zvuky tympánu. „Ježíši!“ ulevila jsem si.

Hedvábnou noční košili jsem měla propocenou a lepila se mi

k tělu. Pohlédla jsem dolů a v šeru zahlédla, jak mi přes ni prosvítají bradavky ztvrdlé jako kámen. Moje zápěstí a stehna se stále otřásala v křečích připomínajících záchvěvy při zemětřesení. Doufala jsem, že jsem při probuzení nevykřikla. Nejspíš ne; slyšela jsem, jak se místností line Briannin klidný a pravidelný dech.

Spadla jsem zpátky na polštář a třásla se slabostí. Spánky mi náhle polil pot.

„Ježíši Kriste na nebi,“ zamumlala jsem a zhluboka dýchala, aby se mi tep vrátil k normálu.

Jedním z příznaků narušeného spánkového cyklu je neschopnost souvisle snít. Během dlouhých let raného mateřství, během nemocniční praxe a nocí v pohotovosti jsem si zvykla upadat do náhlého tvrdého spánku ve chvíli, kdy jsem si lehla. Místo snů se mi pak zdály jen jakési fragmenty a záblesky, roztěkané mžiky ve tmě, jak se neurony náhodně spojovaly a připravovaly k denní práci, která je čekala až příliš brzy.

V posledních letech, kdy jsem se vrátila k režimu, který více připomínal normální rozvrh, se mi opět začaly zdát sny. Obyčejné sny, ať už noční můry, či sny příjemné – dlouhé sekvence výjevů, procházení se lesem myslí. Tento druh snů jsem znala. Byl typický pro stav, který se vznešeně nazývá období deprivace.

Obvykle ke mně připluly sny lehké jako saténové povlečení, a když mne vzbudily, okamžitě jsem znovu usnula, aniž bych si ráno něco pamatovala.

Tento sen byl však jiný. Ne že bych si na něj vzpomínala, matně jsem si ale vybavovala sevření v cizích rukách, drsných a naléhavých, ne dvořících, nýbrž útočných. A hlas, téměř řvoucí, který mi zněl ve vnitřním uchu spolu s tlukotem mého slábnoucího srdečního tepu.

Položila jsem si ruce na hrudník přes zrychlený puls a pod hedvábím ucítla svá oblá prsa. Brianna malinko zachrápala a potom se vrátila ke svému pravidelnému rytmu. Vzpomněla jsem si, jak jsem ten zvuk poslouchala, když byla ještě malá; ten pomalý, chroptivý konejšivý rytmus, jenž zněl dětským pokojem, pravidelný jako tep.

Můj vlastní tep mi pod růžovým hedvábím pomalu slábnul. Moje košile měla stejnou barvu jako tvářička spícího miminka. Když své dítě při kojení chováte na prsou, křivka malé hlavičky dokonale kopíruje křivku prsu, ze kterého pije, jako by ta nová bytůstka doslova zrcadlila tělo, ze kterého vzešla.

Miminka jsou měkká. Každý, kdo se na ně podívá, spatří tu něžnou křehkou pleť a hebkost, jakou má snad jen růžový plátek. Ale když s nimi žijete a milujete je, vnímáte, že jsou hebká i zevnitř, cítíte kulaté tvářičky měkké jako pudink i maličkaté dlaně, které jako by postrádaly kosti. Klouby mají jako roztavenou gumu a na kost nenarazíte, ani když je rozvášnění láskou k jejich existenci hrubě políbíte. V objetí jako by se rozpouštěla, jako by se mohla každým okamžikem vrátit do vašeho těla.

Od samého začátku je však v každém dítěti vidět i záblesk ocele. Ta malá věc, která říká „já jsem“ a tvoří jádro osobnosti.

V druhém roce kosti tvrdnou a dítě se napřimuje, lebka je široká a pevná jako helma chránící svůj měkký obsah. A „já jsem“ roste také. Při pohledu na ně to téměř vidíte, je to pevné jako dřevo a prosvítá to průsvitnou kůží.

Kosti v obličejí se rýsují v šesti letech a duše je hotová v sedmi. Proces zacelování pokračuje a svého vrcholu dosáhne v nablýskané schránce adolescence, kdy je veškerá hebkost ukrytá pod perleťovými vrstvami hned několika nových osobností, které dospívající bytost střídá, aby sama sebe chránila.

V následujících letech tělo tvrdne zevnitř a bytost nachází a formuje povahu své duše, dokud není osobnost upevněná, jemně a do detailů propracovaná jako hmyz uvízlý v jantaru.

Myslela jsem si, že se již nacházím daleko za touto fází, že jsem již pozbyla veškeré jemnosti a nechovně kráčím vstříc střednímu věku z nerezavějící oceli. Musela jsem však přiznat, že mě Frankova smrt jistým způsobem narušila. Prasklina se stále rozšiřovala, až jsem ji už nemohla dále maskovat popíráním. Přivezla jsem do Skotska svou dceru – s kostmi silnými jako hřebeny zdejších hor – v naději, že má schránku již dostatečně pevnou na to, aby ji ochránila, ale střed jejího ega je stále ještě na dosah.

Mé vlastní jádro se však již nevyskytovalo v izolaci „já jsem“ a před vnitřní křehkostí mě nechránil žádný štít. Už jsem nevěděla, kdo jsem já a kdo je ona, věděla jsem jen to, co musím udělat.

Proto jsem se vrátila a v chladném vzduchu vysočiny opět začala snít. Hlas ze snu mi stále zněl v uších a srdci spolu s dechem spící Brianny.

„Jsi moje,“ říkal. „Moje! A už se tě nevzdám.“

MILOVANÁ ŽENA

Hřbitov ve Svaté Kildě byl tichý a ozářený sluncem. Nebyl zcela rovný, nacházel se na náhorní plošině, která vlivem jakéhosi geologického jevu vylézala ze strany kopce. Půda tvořila malé svahy a kopečky, a náhrobky se tak schovávaly v mělkých jamkách či náhle vyčnívaly z malých hřebínků. Pohyb půdy způsobil, že se mnoho náhrobních kamenů vychýlilo a ty se opile klaněly na stranu, přepadávaly přes sebe a rozbité ležely v dlouhé trávě.

„Je to tu trochu neupravené,“ omlouval se Roger. Zastavili se u hřbitovní brány, od níž byl vidět malý shluk prastarých kamenů zarostlých a zastíněných řadou obrovských tisů. Kdysi je sem někdo nasadil jak větrolamy proti vichřicím, které sem žene Severní moře. Nad dalekým ústím řeky se kupily mraky, ale vršek kopce byl ozářen sluncem a panoval teplý a nehybný vzduch.

„Jednou nebo dvakrát do roka svolal můj otec muže z kostela a přivedl je sem, aby to tu dali trochu do pořádku, poslední dobou to tu ale bohužel leží ladem.“ Pokusil se otevřít hřbitovní bránu. Panty byly prasklé a petlice uvolněná, brána držela jen za jediný hřebík.

„Je to krásné, tiché místo.“ Brianna opatrně prošla branou plnou třísek. „A velice staré, že?“

„Ano, velice staré. Táta říkal, že byl samotný hřbitov postaven hned vedle jakéhosi kostela, či dokonce chrámu. Proto se nachází zde, na tak neobvyklém místě. Jeden jeho přítel z Oxfordu často vyhrožoval, že se sem vypraví a obrátí to tu vzhůru nohama, aby zjistil, co se skrývá pod zemí. Samozřejmě ale nesehnal povolení od církevních orgánů, přestože je hřbitov už dávno odsvěcen.“

„Je to stoupák.“ Brianna si ovívala červené tváře průvodcem a známky vyčerpání se pomalu vytrácely. „Ale nádherný.“ Uznale si prohlédla průčelí hřbitova. Bylo vestavěné do původního otvoru v útesu. Použité kameny a dřevo byly opracovány ručně a skulinky utěsněny rašelinou a blátem, až se zdálo, že do nich

zarostly a tvoří přirozenou součást útesu. Práh dveří a okenního rámu zdobily starodávné rytiny. Některé vyobrazovaly křesťanské symboly, jiné pocházely z doby mnohem starší.

„Támhle stojí náhrobek Jonathana Randalla?“ Mávla rukou směrem k hřbitovu, který se rozléhal za bránou. „Maminka bude překvapená!“

„Ano, tuším, že ano. Sám jsem ho ještě neviděl.“ Doufal, že půjde o příjemné překvapení. Když se předešlého večera zmínil o náhrobku Brianně do telefonu, reagovala nadšeně.

„Já Jonathana Randalla znám,“ vykládala Rogerovi. „Tatínek ho obdivoval. Tvrdil, že byl jedním z mála zajímavých lidí v našem rodokmenu. Nejspíš to byl dobrý voják. Tatínek si schoval spoustu jeho velitelských trofejí a památek.“

„Opravdu?“ Roger se ohlédl a pokoušel se najít Claire. „Nepotřebuje tvoje matka s tím herbářem pomoci?“

Brianna zavrtěla hlavou. „Ne. To akorát objevila u cesty rostlinu, které nedokázala odolat. Hned nás doběhne.“

Bylo to tiché místo. Blížilo se poledne, a dokonce ani ptáci nezpívali. Tmavé jehličnany obrůstající náhorní plošinu se ani nehnuły. Chyběl vánek, jenž by šelestil větvemi. Nebýt poměrně nových rytin na náhrobcích a plastových květin ve vázách, které svědčily o stále ještě čerstvém zármutku, halil by hřbitov pouze klid dávno zemřelých. Zproštění všech svárů a trablů připomínali v osamocených výšinách neobydlené země události minulé doby.

Naše trojice návštěvníků postupovala pomalu a rozvážně se procházela starým hřbitovem. Roger s Briannou se zastavovali a nahlas četli roztodivné nápisy na větrem ošlehaných náhrobcích, Claire kráčela sama a čas od času se shýbla, aby si utrhla větvičku či odkopla kousek kořene malé kvetoucí rostlinky.

Roger se s úsměvem nahnul nad jeden z kamenů a pokynul Brianně, ať přečte nápis.

„Sejmi klobouk, přístup a čti,“ četla. „Bailie William Watson leží zde v cti / Svým myšlením překonal úděl / Též kořalky zdržet se uměl.“ Brianna se zvedla od náhrobku a smíchem jí zčervenaly tváře. „Žádné datum. Zajímalo by mě, kdy William Watson žil.“

„Pravděpodobně někdy v osmnáctém století,“ uvažoval Roger.

„Náhrobky ze sedmnáctého století už jsou příliš nečitelné. A za posledních dvě stě let tu nikoho nepohřbili. Kostel byl odsvěcen v roce 1800.“

O chvíli později Brianna tlumeně vykřikla. „Tady to je!“ Stoupla si a zamávala na Claire, která postávala na druhé straně hřbitova a zkoumavě si prohlížela dlouhou rostlinu ve své ruce. „Mami! Pojď se podívat!“

Claire zamávala také a vydala se směrem k nim, k plochému čtvercovému kameni, přičemž opatrně našlapovala mezi natěsnanými hroby.

„Copak?“ zeptala se. „Našli jste zajímavý hrob?“

„Myslím, že ano. Poznáváte to jméno?“ Roger o krok ustoupil, aby dobře viděla.

„Ježíši Kriste!“ Roger se polekal a ihned se na Claire podíval. Znepokojilo ho, jak byla v obličejí bledá. Prohlížela si otlučený kámen a křečovitě polkla. Rostlinu, kterou si vykopla, mimoděk rozmačkala v ruce.

„Doktorko Randallová – Claire – není vám nic?“

Jantarové oči postrádaly výraz a na chvíli se zdálo, jako by ho neslyšela. Potom zamrkala a vzhledla. Stále byla bledá, ale vypadala lépe. Znovu se začala ovládat.

„Jsem v pořádku,“ odpověděla nic neříkajícím hlasem. Shýbla se a prsty přejela po písmenech na náhrobku, jako by četla Braillovo písmo.

„Jonathan Wolverton Randall,“ pronesla mírně. „1705–1746. Říkala jsem to, že? Ty parchante, říkáš mi to!“ Její hlas, ještě před chvílkou tak mdlý, se najednou rozechvěl a naplnila ho potlačovaná zlost.

„Maminko! Jsi v pořádku?“ Briannu to očividně vyděsilo a zatahala matku za rukáv.

Rogerovi připadalo, jako by se Clairiny oči najednou zaklaply. Emoce, která z nich čišela, se najednou skryla, jako by si Claire uvědomila, že na ni s hrůzou civí dva lidé. Krátce, mechanicky se usmála a přikývla.

„Ano. Samozřejmě. Jsem v pořádku.“ Otevřela ruku a upustila zvadlou rostlinku na zem.

„Tušila jsem, že tě to překvapí.“ Brianna se s obavami podívala na svou matku. „Není to ten tatínkův předeek? Ten voják, který zahynul u Cullodenu?“

Claire se podívala na náhrobek u jejích nohou.

„Ano, je,“ potvrdila. „A nakonec je skutečně mrtvým.“

Roger si s Briannou vyměnil pohledy. Cítil za vzniklé napětí zodpovědnost a dotkl se Claire na rameni. „Dneska je velké horko,“ pokoušel se o zcela nenucený tón. „Možná bychom se měli jít na chvíli schovat do kostela. Dveře jsou zdobeny velmi zajímavou řezbářskou prací. Stojí to za to vidět.“

Claire se na něj usmála. Tentokrát to byl skutečný úsměv, trochu unavený, ale rozhodně pravý.

„Běžte,“ navrhla a kývla i směrem k Brianně. „Potřebuji se nadechnout vzduchu. Chvíli tu ještě zůstanu.“

„Já tu zůstanu s tebou.“ Brianna se rozmýšlela. Zjevně nechtěla svou matku opouštět, Claire se však již dala do kupy a znovu se začala ovládat.

„Nesmysl,“ namítla hbitě. „Vůbec nic mi není. Půjdu se posadit pod támhle ty stromy. Vy běžte. Raději bych teď byla chvíli sama,“ dodala skálopevně, když viděla, jak Roger otvírá pusku.

Bez dalších řečí se otočila a odešla směrem k řadě tisů, které lemovaly západní stranu hřbitova. Brianna chvíli váhala a ještě se za ní dívala, ale Roger ji popadl za loket a vedl směrem ke kostelu.

„Asi bychom ji měli nechat o samotě,“ zamumlal. „Vždyť je to ostatně lékařka, ne? Sama musí vědět, že jí nic není.“

„Ano... asi ano.“ Naposledy se ohlédla za matčinou vzdalující se postavou a pak už se nechala vést.

Kostel tvořila jediná, prázdná místnost s dřevěnou podlahou. Opuštěná křtitelnice zůstala na místě jen proto, že nemohla být odnesena. Z kamenné římsy, která se táhla podél jedné stěny, vyčnívalo mělké umyvadlo. Ze zdi nad ním hleděla vyřezávaná tvář svatého Kildy s očima zbožně obrácenými vzhůru.

„Pravděpodobně šlo o jednu z pohanských bohů,“ poznamenal Roger a prstem přejížděl po soše. „Můžeš vidět, jak byla

socha původně oblečena do závoje a roušky. A o jejích očích ani nemluví.“

„Jako dvě vařená vejce,“ souhlasila Brianna a obrátila oči v sloup, aby sochu napodobila. „Co je to za řezbářskou práci? Podobá se vzorům na piktských kamenech před pohřebištěm Clava Cairns.“

Procházeli se podél zdí kostela, dýchali zaprášený vzduch, zkoumali prastaré rytiny na kamenných stěnách a četli si malé, dřevěné plakety, které sem přibili dávno zmizelí farníci jako památku na své ještě dříve zmizelé předky. Bavili se potichu a natahovali uši, zda zvenku neuslyší zvuky. Nic se však neozývalo, a tak se pomalu začínali uvolňovat.

Roger následoval Briannu do přední části místnosti a všiml si zakroucených pramínek podél krku, které se jí vymanily z copu.

V přední části kostela už zbývala jen rovná, dřevěná římsa nad jámou, ze které musel být kdysi odstraněn oltář. Roger si stoupl vedle Brianny, zadíval se do prázdnoty po oltáři a mráz mu přeběhl po zádech.

Síla jeho pocitů jako by zněla tichou místností jako ozvěna. Tajně doufal, že je neslyší. Znali se koneckonců pouhý týden a ještě si téměř nepovídali o ničem soukromém. Kdyby věděla, co v tu chvíli cítil, jistě by ji to odradilo či vyděsilo. Nebo hůř, vysmála by se mu.

I přesto se na ni však letmo podíval. Ve tváři měla klidný a vážný výraz. Když spatřil výraz, jakým se na něj dívala svýma tmavě modrýma očima, bez řeči se k ní otočil a začal jednat.

Jejich polibek byl krátký a opatrný. Připomínal spíše formalitu, kterou se zpečetíuje svatba, přesto byl ale v důsledku tak silný, až se zdálo, jako by si v tom okamžiku přísahali věrnost.

Roger ji pustil, na rukou, ústech a těle však stále cítil teplo jejího těla, jako by ji stále objímal. Chvíli se nehýbali, dotýkali se těly a vzájemně nasávali svou vůni, než konečně odstoupila. Roger na dlaních stále cítil její dotyk. Sevřel je v pěst, aby si onen pocit udržel.

Nehybný vzduch náhle prořízl křik tak hlasitý, až se zdálo, jako by zvedl prach až v kostele. Roger na nic nečekal, vyběhl

ven a utíkal. Zakopával a přepadával přes zborčené hroby a mířil k řadě tmavých tisů. Roztáhl přerostlé větve, a jak spěchal vpřed, ani se je neobtěžoval podržet Brianně.

Claire Randallová v obličejí naprosto zbledla. Její tvář postrádala jakoukoliv barvu a mezi tmavými větvemi tisu vypadala Claire jako duch. Na chvíli zůstala stát, zahoupala se a pak spadla na kolena do trávy, jako by ji nohy déle neudržely.

„Maminko!“ Brianna si klekla vedle své zhroucené matky a chytila ji za ochablou ruku. „Co se děje, maminko? Omdlíváš? Polož si hlavu mezi kolena. Nebo si rovnou lehni.“

Claire se pomoci své dcery bránila a opět napřímila skloněnou hlavu na štíhlém krku.

„Já si nechci lehnout,“ zalapala po dechu. „Chci... ach, Bože. Drahý Bože na nebi.“ Klečela v přerostlé trávě a natáhla rozechvělou ruku k náhrobnímu kameni. Byl tvořen jedinou žulovou deskou.

„Doktoro Randallová! Hm, Claire?“ Roger poklekl vedle ní a jednou rukou jí podepřel paži. Její výraz mu naháněl hrůzu. Na spáncích jí vyrašil pot a vypadala, jako by mohla každou chvíli přepadnout. „Claire,“ opakoval naléhavě a snažil se ji probrat z transu, do kterého upadla. „Co se děje? Vy to jméno znáte?“ Při těch slovech mu zazněla v uších jeho vlastní slova. *Od osmnáctého století tu nikdo pohřben nebyl, poučil Briannu. Za posledních dvě stě let tu nikoho nepohřbili.*

Claire jeho ruku prsty odstrčila a dotkla se kamene tak něžně, jako by se dotýkala lidského těla. Opatrně přejížděla po písmenech. Rýhy už byly mělké, stále však čitelné.

„JAMES ALEXANDER MALCOLM MACKENZIE FRASER,“ četla nahlas. „Ano, znám ho.“ Sklonila ruku a odhrnula trávu, jež hustě obrůstala kámen. Na spodku kamene se objevila další, menší písmena.

„Clairin milovaný manžel,“ četla.

„Ano, znala jsem ho,“ řekla znovu, tak tiše, že ji Roger sotva slyšel. „Já jsem Claire. Byl to můj manžel.“ Potom vzhledla k obličejí své dcery, celé bílé a v šoku. „A tvůj otec,“ dodala.

Roger s Briannou na ni zůstali hledět a až na šustění tisových větví panovalo na hřbitově naprosté ticho.

„Ne!“ opakovala jsem podrážděně. „Už popáté vám říkám – ne! Nechci se napít vody. Nedostala jsem úpal. Není mi slabo. Nejsem nemocná. A také jsem nepřišla o rozum, i když si to oba určitě myslíte.“

Roger si s Briannou vyměnili pohledy, které napovídaly, že si nic jiného nemyslí. Společně mě vyvedli z hřbitova a posadili do auta. Odmítla jsem, aby mě odvezli do nemocnice, a tak jsme se vrátili na faru. Roger mi nalil lék v podobě whisky, který mě měl postavit na nohy, ale pohledem se stále vracel k telefonu, jako by přemýšlel, zda volat o pomoc, či ne – nejspíš přemýšlel i o svěřací kazajce.

„Maminko.“ Brianna se mě snažila ukonejšit a natáhla ruku, aby mi z čela odhrnula vlasy. „Ty se zlobíš.“

„Jistě že se zlobím!“ vybafla jsem. Zhluboka a roztřeseně jsem se nadechla a pevně sevřela rty, dokud jsem neměla jistotu, že jsem schopná mluvit s klidem.

„Zcela jistě se zlobím,“ opakovala jsem, „ale nejsem šílená.“ Odmlčela jsem se a snažila se neztrácet chladnou hlavu. Takhle jsem si to nepředstavovala. Sice jsem nevěděla, jak jsem si to představovala, ale takhle určitě ne. Vyhrkla jsem pravdu, aniž bych si dopřála čas na přípravu a utřídění myšlenek. Pohled na ten pitomý hrob narušil všechny plány, které jsem si chystala.

„K čertu s tebou, Jamie Frasure!“ hněvala jsem se. „Co tady vůbec děláš? Od Cullodenu je to sem několik mil!“

Brianna na mě udiveně vykulila oči a Rogerova ruka se vznášela nad telefonem. Zmlkla jsem a rychle se snažila vzpamatovat.

Buď v klidu, Beauchampová, přemlouvala jsem se. Dýchej zhluboka. Nádech... výdech... a ještě jednou. Lepší. Tak. Je to snadné. Stačí, když jim jednoduše povíš pravdu. Proto ses přece vydala do Skotska, nebo ne?

Otevřela jsem ústa, ale nevyšla z nich ani hláska. Sevřela jsem rty a zavřela oči v naději, že seberu kuráž, když před sebou ty dvě zbledlé tváře neuvidím. Jenom... mi... dovol... říct... jim... pravdu, modlila jsem se, ačkoliv jsem neměla tušení ke komu. Nejspíš k Jamiemu.

Kdysi už jsem pravdu vyjevila. Moc mi to nevyšlo.

Sevřela jsem víčka ještě pevněji. Znovu jsem ucítila karbolový zápach nemocnice a naškrobený polštář pod tváří. Z chodby ke mně doléhal Frankův hlas přidružený potlačovanou zlostí.

„Jak to myslíte, že na ni nemám tlačit? Jak na ni nemám tlačit? Moje manželka byla skoro tři roky pryč, vrátila se špinavá, týraná a těhotná, proboha živého, a já se jí nemám na nic ptát?“

A pak ten lékařův hlas, jak cosi konejšivě mumlal. Zachytila jsem slova „zmatená“ a „utrpěla trauma“ a „nechte to na později, mladý pane – vytrvejte“, zatímco se Frank, jenž lékaři vytrvale skákal do řeči, pomalu, ale jistě zklidňoval. Uslyšela jsem Frankův důvěrně známý hlas, který v mém nitru vzbuzoval vichřici zármutku, vzteku a hrůzy.

Tenkrát jsem se stočila do obranného klubíčka, polštář si přitiskla k hrudi a ze všech sil se do něj zakousla, dokud jsem necítila, jak bavlna povoluje a já mezi zuby drtím hedvábná peříčka.

Drtila jsem je i teď a cítila, jak mi povoluje nová plomba. Přestala jsem a otevřela oči.

„Podívejte,“ oslovila jsem je tak rozumně, jak to jen bylo možné. „Mrzí mě to. Víím, jak to asi zní. Ale je to pravda a nic s tím neudělám.“

Briannu moje slova nijak neuklidnila, jen přistoupila trochu blíž k Rogerovi. Tomu se do tváře začala vracet barva a vykazoval známky obezřetného zájmu. Je možné, že skutečně oplývá tak nesmírnou představivostí a je schopen přijmout pravdu?

Jeho výraz mi dodal naději a rozevřela jsem pěsti.

„Můžou za to ty pitomé kameny,“ začala jsem. „Víte které. Ten kruh z postavených kamenů na kopci víl, tam na západě.“

„Craig na Dun,“ zamumlal Roger. „Myslíte ten?“

„Správně,“ vydechla jsem. „Možná znáte legendy o vílích kopcích – znáte? O lidech, kteří uvízli na skalnatých kopcích a probudili se o dvě stě let později?“

Brianna se tvářila vyděšeně.

„Maminko, já si opravdu myslím, že by sis měla na chvíli lehnout,“ prosila mě. Napůl vstala ze židle. „Dojdu pro Fionu...“

Roger jí položil ruku na rameno, aby ji zastavil.

„Ne, počkej,“ řekl. Podíval se na mě s výrazem skryté zvědavosti, jenž je typický pro vědce, vkládající pod mikroskop nové sklíčko. „Pokračujte,“ vyzval mě.

„Děkuji,“ odvětila jsem příkře. „Nebojte se, nechci vám tu vykládat o vílách. Jen byste možná měli vědět, že ty legendy mají pravdivý základ. Neměla jsem ponětí, co tam nahoře je, ani jak to funguje, ale pravdou je...“ Zhluboka jsem se nadechla. „Pravdou je, že jsem prošla tou zatracenou skulinou v kameni v roce 1945 a ocitla se na svahu pod ním v roce 1743.“

Přesně to samé jsem tenkrát řekla i Frankovi. Chvíli na mě zůstal zírat, pak popadl z nočního stolku vázu s květinami a třískl s ní o zem.

Roger se tvářil jako vědec, který objevil nového mikroba. Zajímalo mě proč, ale byla jsem příliš ponořená do hledání slov, která by zněla aspoň z půlky rozumně.

„Jako prvního jsem potkala anglického dragouna v plné výzbroji,“ vyprávěla jsem. „Už podle něj jsem tušila, že je něco špatně.“

Rogerovu tvář náhle rozzářil úsměv, Briannu však zděšení nepouštělo. „To si dovedu představit,“ poznamenal.

„Problém byl v tom, že jsem se nemohla vrátit zpátky, abyste rozuměl.“ Raději jsem své vyprávění směřovala k Rogerovi, který se alespoň zdál být schopen poslouchat, ať už mi věřil, či nikoliv.

„Tenkrát se totiž ženy nemohly jen tak procházet bez doprovodu. A když už, rozhodně na sobě nemávaly šaty s potiskem a oxfordské lodičky,“ vysvětlovala jsem. „Každý, koho jsem potkala, počínaje tím dragounským kapitánem, poznal, že je se mnou cosi v nepořádku – jenom nevěděli co. Jak by také mohli? Nedokázala jsem to vysvětlit o nic lépe než teď – a tenkrát byly ústavy pro choromyslné ještě mnohem nepříjemnější, než jsou teď. Žádné pletení košíků,“ pokusila jsem se o vtip. Nebyl nijak zvlášť úspěšný; Brianna se ušklíbala a zatvářila ustaraně.

„Ten dragoun,“ pokračovala jsem a při vzpomínce na Jonathana Wolvertona Randalla, kapitána osmého dragounského

pluku Jeho Veličenstva, mi přeběhl mráz po zádech. „Nejdřív jsem si myslela, že je to halucinace. Byl totiž nesmírně podobný Frankovi. Na první pohled jsem myslela, že je to on.“ Pohlédla jsem na stůl, kde ležel výtisk jedné z Frankových knih s fotografií tmavovlasého a pohledného muže na zadní straně přebalu.

„To je velká náhoda,“ poznamenal Roger. Doširoka otevřenými očima mě upřeně sledoval.

„Byla a nebyla,“ řekla jsem mu a násilím odtrhla oči od hromádky knih. „Jedná se totiž o Frankova předka. Všichni muži z jeho rodu nesou typické rodinné rysy – alespoň ty fyzické,“ dodala jsem, když jsem si vzpomněla, jak významně se oba muži lišili povahou.

„Proč? Jaký byl?“ Brianna se pomalu vzpamatovávala ze šoku, alespoň nepatrně.

„Byl to zatracený špinavý zvrhlík,“ neudržela jsem se. Oba vykulili oči údivem a obrátili se na sebe se stejným výrazem zděšení.

„Nemusíte se takhle tvářit,“ pobídla jsem se. „Zvrhlíci žili už v osmnáctém století. Není to nic nového pod sluncem. Tenkrát byli možná ještě zvrhlejší, jelikož to nikoho nezajímalo. Hlavně když se vše dělo tiše a za závěsem. A Jack Randall byl voják. Řídil pevnost na vysočině a měl za úkol dohlížet na klany. Jeho aktivity měly značný rozsah a všechny byly oficiálně schváleny.“ Posilnila jsem se douškem whisky ze skleničky, kterou jsem stále držela v ruce.

„Rád lidem ubližoval,“ pokračovala jsem. „Velice rád.“

„On... ublížil i vám?“ Roger se zeptal opatrným tónem a po značně dlouhé pauze. Bree jako by se zabrala do vlastních myšlenek a zpevnila líce.

„Přímo mně ne. Nebo alespoň ne tolik,“ zavrtěla jsem hlavou. V žaludku mě záblo a whisky mi s tím příliš nepomohla. Jack Randall mě do něj jednou udeřil. Ještě teď jsem cítila bolest dávno zahojené rány.

„Měl poměrně neobvyklé chutě. Ale byl to právě Jamie... koho chtěl.“ Za žádných okolností bych nepoužila slovo „miloval“. Cítila jsem, jak se mi zúžil krk, a spolkla jsem poslední kapky

whisky. Roger zvedl karafu a tázavě zvedl obočí. Přikývla jsem a podala mu skleničku.

„Jamie. Myslíte Jamieho Frasera? A to byl...“

„To byl můj manžel,“ poučila jsem ho.

Brianna zatřásla hlavou jako kuň odhánějící mouchy.

„Ale ty už jsi přece manžela měla,“ namítla. „Nemohla jsi... i kdyby... totiž... nemohla jsi.“

„Musela jsem,“ řekla jsem energicky. „Vždyť jsem to konec-konců neudělala záměrně.“

„Mami, omylem se člověk jen tak neprovdá!“ Brianna se se mnou postupně přestávala bavit jako zdravotní sestra s pomate-ným pacientem. Považovala jsem to za dobré znamení, přestože alternativou pro ni byl vztek.

„Nebylo to zrovna omylem,“ souhlasila jsem. „Byla to ale nej-llepší možnost, jak se nedostat do spárů Jacka Randalla. Jamie se za mě oženil, aby mě ochránil – a bylo to od něj zatraceně vel-korysé,“ dodala jsem a prohlížela si Bree přes svou skleničku. „Nemusel k tomu svolit, ale udělal to.“

Na mysli mi vytanula vzpomínka na naši svatební noc. Byl pa-nic. Když se mě dotkl, třásl se mu ruce. Já jsem také měla obavy – z vážnějšího důvodu. A potom mě za soumraku objal, nahou hrudí se mi přitiskl k zádkům, teplými stehny k těm mým, a za-mumlal mi do vlasů: „Ničeho se neboj. Teď už jsme na to dva.“

„Víte,“ znovu jsem se otočila k Rogerovi, „nemohla jsem se vrátit. Když jsem utíkala před kapitánem Randallem, našla mě skupina Skotů. Byli to zloději dobytka. Jamie jel mezi nimi, byla to rodina jeho matky, MacKenziové z Leochu. Nevěděli, co jsem zač, ale vzali mě s sebou jako svou zajatkyni. Nemohla jsem od nich utéct.“

Vzpomněla jsem si na své nezdařilé pokusy utéct z tvrze Leoch. A potom na den, kdy jsem Jamiemu prozradila pravdu – nevěřil mi o nic víc než Frank, alespoň však předstíral, že ano – když mě odvezl zpátky na kopec mezi kameny.

„Možná si myslel, že jsem čarodějnice,“ pokračovala jsem se zavřenýma očima a při té představě se usmála. „V dnešní době vás mají za blázna, tenkrát si ale mysleli, že jste čarodějnice.“

Je to otázka kultury,“ vysvětlovala jsem už s otevřenýma očima. „Tenkrát se naši psychologii říkalo kouzla. Není v tom veliký rozdíl.“ Roger ohromeně přikývl.

„Zkoumali, jestli jsem čarodějnice,“ vyprávěla jsem. „Ve vesnici Cranesmuir, hned pod tvrzí. Jamie mě našťestí zachránil a potom jsem mu to prozradila. Odvezl mě na kopec a pobídl, ať se vrátím. Zpátky k Frankovi.“ Odmlčela jsem se, abych se zhluboka nadechla. Vzpomínala jsem na to říjnové odpoledne, kdy se mi po tak dlouhé době do rukou vrátila vláda nad svým osudem, na možnost volby, která mi byla nejen poskytnuta, nýbrž přímo vnucena.

„Vrat' se!“ vyzýval mě tenkrát. „Tady pro tebe nic není. Jen nebezpečí.“

„Opravdu tady pro mě nic není?“ ptala jsem se tenkrát. Byl příliš čestný na to, aby odpověděl, a já jsem se rozhodla.

„Už bylo pozdě,“ vyprávěla jsem a prohlížela si své ruce položené na kolenou. Setmělo se před hrozícím deštěm, ale mé dva svatební prsteny, zlatý a stříbrný, stále zářily ve slábnoucím světle. Když jsem se provdala za Jamieho, Frankův zlatý prsten jsem si z levé ruky nesundala, pouze k němu na prsteníček pravé ruky přidala ještě Jamieho stříbrný prsten. Nosila jsem ho na něm po celých těch dvacet let, které od svatby uplynuly.

„Franka jsem milovala,“ hlesla jsem, ale na Bree jsem se nepodívala. „Moc jsem ho milovala. Ale v tu dobu jsem v srdci chovala Jamieho. Byl dechem mého těla. Nemohla jsem ho opustit. Nemohla,“ vzpomínala jsem a prudce zvedla hlavu k Bree na důkaz mé odhodlanosti. S kamennou tváří mi pohled oplatila.

Znovu jsem se zadívala na své ruce a pokračovala ve vyprávění.

„Odvezl si mě k sobě domů – do Lallybrochu, jak se tvrz nazývala. Bylo to tam nádherné.“ Znovu jsem zavřela oči, abych se vyhnula Briannině pohledu, a vědomě se pokoušela vyvolat obrázek vesnice Broch Tuarach – pro její obyvatele Lallybroch. Byl to nádherný horský kraj s lesy a potůčky, dokonce i s kouskem úrodné půdy, což je na vysočině vzácné. Bylo to překrásné, poklidné místo schované mezi vysokými kopci nad horským

průsmykem, který jej chránil před stále se opakujícími spory sužujícími vysočinu. Ale rovněž Lallybroch se ukázal být pouze dočasným útočištěm.

„Jamie byl psancem,“ vyprávěla jsem a spatřila za zavřenými víčky jizvy po bičování, kterým mu Angličané poznamenali záda. Síť bílých čar mu pokrývala široká ramena jako cejch. „Na jeho hlavu byla vypsaná odměna. Jeden z jeho vlastních podruhů ho udal Angličanům. Ti ho zajali a zavřeli do věznice Wentworth – kde ho měli pověsit.“

Roger dlouze a tiše hvízdal.

„To je otřesné místo,“ poznamenal. „Byla jste tam? Stěny musí být nejmíň deset stop tlusté!“

Otevřela jsem oči. „To jsou,“ přitakala jsem suše. „Byla jsem uvnitř. Ale i ty nejtlustší stěny mají dveře.“ Vzpomněla jsem si na tu jiskru zoufalé odvahy, která mě do Wentworthské věznice přivedla. Následovala jsem své srdce. „Když to pro tebe mohu udělat,“ mluvila jsem v duchu k Jamiemu, „tak to také udělám. Ale pomoz mi, ty zatracený velký Skote – pomoz mi!“

„Osobodila jsem ho,“ pokračovala jsem a zhluboka se nadechla. „Alespoň to, co z něj zbylo. Jack Randall pevnost Wentworth řídil.“ Výjevy, která mi má slova připomínala, jsem si vybavovat nechtěla, nešlo se jim ale ubránit. Jamie, nahý a zakrvácený, na podlaze panství Eldridge, kde našel útočiště.

„Nedovolím, aby mě znovu zajali, Anglánko,“ procedil tenkrát přes zuby zařáté bolesti, zatímco jsem mu rovnala polámané kůstky a čistila mu rány. „Anglánko.“ Tak mi říkával od samého začátku; je to gaelské označení pro cizince. Pro Angličana. Nejprve mi tak říkal v žertu, posléze s láskou.

A já jsem nedopustila, aby ho našli. S pomocí jeho drobného příbuzného Murtagha z klanu Fraserů jsem ho přepravila přes průliv do Francie a následně do úkrytu v opatství St. Anne de Beaupré, kde jeden z Fraserových strýčků působil jako opat. Když jsme se však ocitli v bezpečí, zjistila jsem, že záchranou jeho života můj úkol nekončí.

Zločiny Jacka Randalla se mu otiskly v duši stejně pevně jako bič, který se mu kdysi zarýval do zad, a zanechaly v ní stejně

nezvratné jizvy. Ani dnes jsem si nebyla jistá, čím se mi podařilo vyvolat jeho démony a na vlastní pěst se s nimi utkat v temnotě jeho mysli. Když přijde na určité způsoby léčení, mezi medicínou a kouzly je jen velmi tenká hranice.

Stále jsem cítila ten chladný, tvrdý kámen, který mě zranil, i sílu hněvu, kterou jsem v Jamiem vyvolala, sílu rdousících rukou a sílu tvora planoucího záští, jenž mě pronásledoval nocí.

„Ale vyléčila jsem ho,“ řekla jsem slabě. „Nakonec se mi vrátil.“

Brianna pomalu kývala hlavou dopředu a dozadu, sice ohromená, ale stále tím tvrdohlavým pohybem, který mi byl tak dobře známý. „Grahamové jsou hloupí, Campellové záludní, MacKenzieové šarmantní, ale lstiví, a Fraserové tvrdohlaví,“ poučil mě kdysi Jamie, když mi objasňoval svůj pohled na všeobecné povahy klanů. Nebyl daleko od pravdy; Fraserové byli skutečně extrémně tvrdohlaví a on nebyl výjimkou. Stejně jako Bree.

„Já tomu nevěřím,“ pronesla krátce. Narovнала se a zblízka si mě prohlédla. „Možná o těch mužích z Cullodenu jen příliš často přemýšlíš,“ řekla. „Vždyť jsi poslední dobou koneckonců pod velkým napětím. A možná tatínkova smrt...“

„Frank nebyl tvůj otec,“ vyhrkla jsem neomaladě.

„To teda byl!“ vypálila po mně bez váhání, až jsme se obě polekaly.

Frank tenkrát podlehl radám lékařů, kteří tvrdili, že jakékoliv pokusy „vnutit mi realitu“, jak to jeden z nich označil, mohou uškodit mému těhotenství. Na chodbách se toho hodně šušovalo – a občas i křičelo – ale nakonec své snahy dostat ze mě pravdu vzdal. A já, chatrného zdraví a se zlomeným srdcem, jsem vzdala snahu ho o ní přesvědčovat.

Tentokrát se jí však nevzdám.

„Slíbila jsem to Frankovi,“ začala jsem. „Před dvaceti lety, když ses narodila. Pokusila jsem se od něj odejít, ale nepustil mě. Miloval tě.“ Cítila jsem, jak mi při pohledu na Briannu jihne hlas. „Pravdě nedokázal uvěřit, ale věděl – samozřejmě – že není tvým otcem. Požádal mě, ať ti to neříkám – ať zůstane tvým jediným

tatínkem – tak dlouho, dokud bude žít. A dodal, že potom už to bude na mně.“ Polkla jsem a olízla si vyschlé rty.

„Dlužila jsem mu to,“ pokračovala jsem, „protože tě miloval. Ale teď je Frank po smrti a ty máš právo poznat, kdo jsi.“

„Jestli máš pochybnosti,“ přesvědčovala jsem ji, „běž se podívat do Národní galerie portrétů. Visí tam obraz Ellen MacKenzieové, Jamieho matky. Tohle má na krku.“ Dotkla jsem se perlového náhrdelníku na mém krku. Byla to šňůrka říčních perel od skotských rybářů navlečená na zlatém kroužku. „Jamie mi ho věnoval o našem svatebním dni.“

Podívala jsem se na Briannu, jež při své výšce celá ztuhla a tvrději začala líce. „Vezmi si s sebou kapesní zrcadlo,“ řekla jsem. „Dobře si prohlédni nejdřív portrét a potom sebe. Na vlas stejné nejste, ale své babičce se velice podobáš.“

Roger si Briannu prohlížel, jako by ji spatřil poprvé v životě. Chvilí se střídavě díval na mě a na ni a potom, jako by dospěl k rozhodnutí, náhle zvedl ramena a vstal z pohovky, na které oba seděli.

„Myslím, že byste něco měly vidět,“ prohlásil rázně. Hbitě přešel k reverendovu psacímu stolu a z jedné z přihrádek vytáhl gumičkou převázaný štos zažloutlých novinových útržků.

„Až si je budeš prohlížet, čti si i data,“ řekl Brianně a podal jí útržky. Potom se obrátil a vrhl po mně dlouhý, nevzrušený pohled, který se k učenci vedenému k objektivitě mimořádně hodil. Stále ještě mi nevěřil, ale měl dostatek představivosti na to, aby alespoň pochyboval.

„Sedmnáct set čtyřicet tři,“ řekl spíše pro sebe. V úžasu zatřásl hlavou. „A já jsem si myslel, že jste tu v roce 1945 poznala jiného muže. Bože, nikdy by mě nenapadlo – ale koho by to také napadlo?“

Překvapil mě. „Vy to víte? O Briannině otci?“

Kývl na útržky v Brianniných rukou. Ještě si je neprohlédla, stále zírala na Rogera napůl ohromená, napůl rozhněvaná. Viděla jsem jí na očích, že se schyluje k bouři, a myslím, že to viděl i Roger. Spěšně se od ní odvrátil a tázavě se otočil na mě.

„Vy jste ty muže, jejichž jména jste mi dala, ty, kteří bojovali u Cullodenu, znala?“

Uklidnila jsem se, i když jen mírně. „Ano, znala jsem je.“ Od východu bylo slyšet rachocení bouře a po dlouhých oknech, které z jedné strany lemovaly pracovnu od podlahy ke stropu, začaly stékat provazce deště. Brianna se skláněla nad útržky. Křídla z jejích vlasů zahalovaly vše kromě špičky nosu, který získal zářivě rudou barvu. Jamie zrudnul vždy, když ho něco rozzuřilo nebo sklíčilo. Pohled na Frasera na pokraji výbuchu mi byl důvěrně známý.

„A byla jste ve Francii,“ zamumlal si Roger pod vousy a stále mě důkladně pozoroval. Šok v jeho tváři pomalu nahrazovaly domněnky a také jakési nadšení. „Asi jste neznala...“

„Ano, znala,“ opáčila jsem. „Právě proto jsme odjeli do Paříže. Řekla jsem Jamiemu o Cullodenu – o tom, co se má stát v roce 1745. Odjeli jsme do Paříže, abychom se pokusili zastavit Karla Stuarta.“

DRUHÁ ČÁST

Pokrytci

Le Havre, Francie

Únor 1744

VLNY SE VZDOUVAJÍ

„Chleba,“ zamumlala jsem zesláble, aniž bych otevřela oči. Velká, teplá hrouda vedle mě nijak nereagovala, slyšela jsem pouze její tichý dech.

„Chleba!“ zopakovala jsem trochu hlasitěji. Povlečení se prudce pohnulo a musela jsem se chytit matrace a zatnout všechny svaly, aby mi orgány nevyskočily z těla.

Z druhé strany postele se ozvalo zápolení. Potom se vysunula zásuvka, uslyšela jsem tlumený povzdych v gaelštině, hlasité zadupání bosých nohou do dřevěné podlahy a následně se matrace prohnula pod váhou těžkého těla.

„Tu máš, Anglanko,“ prohodil nervózní hlas a na spodním rtu jsem ucítila dotyk suchého chleba. Poslepu jsem ho nahmatala a opatrně začala žvýkat. Každé dusivé sousto jsem polykala násilím. O vodu už jsem se požádat neodvažovala.

Suchá sousta chlebových drobků si postupně našla cestu krkem a usídlila se v žaludku, kde ležela jako malé hromady kamínků. Nevlnost v mém nitru pomalu slábla a mé vnitřnosti se konečně uklidnily. Otevřela jsem oči a jen několik palců od sebe spatřila napjatý výraz Jamieho Frasera.

„Ach!“ vyděsila jsem se.

„Už je ti lépe?“ zajímal se. Přikývla jsem a chabě se pokusila zvednout. Objal mi záda, aby mi pomohl. Posadil se na hrubé prostěradlo vedle mě, jemně si mne přitáhl k sobě a pohládl mě po rozčuchaných vlasech.

„Nebožátko,“ politoval mě. „Pomohla by ti trocha vína? V brašně mám láhev rýnského.“

„Ne. Ne, děkuji.“ Při představě, že bych se měla napít rýnského, jsem se krátce otrásla – už při tom pomyšlení jsem ucítila tmavé, ovocné výpary – a napřímila se na posteli.

„Za chvíli mě to přejde,“ ujišťovala jsem ho s nucenou radostí. „Nedělej si starosti. Těhotným ženám je po ránu často zle.“